

ŞATO DERGİ

Edebiyat, Kùltür ve Sanat

9.Sayı
"Gotik"

Karanlıktan Korkmayanların Dergisi

ŞATO'DA KİMLER ve NELER VAR?

MUTFAK

Dergi İmtiyaz Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni

Defne Karadağ

Yayın Kurulu

Faruk Başol
Defne Karadağ
Yeşim Ünal

Dergi Tasarım/ Editör

Defne Karadağ

Yazarlar

Didar Alkara
Faruk Başol
Fazilet Genç Akarçay
Merve Kıymaz
Nil Yücel
Sercan Yılmaz
Tuba Tunçay
Yasin Güner

Katkıda Bulunan

Tuba Tunçay

İLETİŞİM

satodergi.com
satodergi@gmail.com
instagram.com/satodergi
x.com/satodergi

AVLU

Şato'nun Örümceği

MERDİVEN

Latihan Bozdemir/ Gotik Sone
Mert Pektaş/ Kör Kuyu
Ayşe Karasu/ Mezardaki Işık
Melis Dora/ Labirent

MAHZEN

Ulthar'ın Kedileri- H.P. Lovecraft/ Çev. Tuba Tunçay
Balo/ M.T. Baş
Taşların Şarkısı/ Seyit Berker Aydoğan
ŞŞŞ Aramızda/ Kazım Nurik

MİSAFİR SALONU

Horace Walpole (Biyografi)/ Sercan Yılmaz
Orhan Davut Kafkas- Periler Kalesi (Söyleşi)/ Defne Karadağ

PENCERE

Nil Yücel/ Otranto'dan Sonra Korku Tınıları İle Gotik Müzik
Didar Alkara/ Gotik'in Psikolojisi
Tuba Tunçay/ Sleepy Hollow (1999): Gotik Sinemanın Karanlık Nabzı
Yasin Güner/ Otranto Şatosu Üzerine

KÜTÜPHANE

Faruk Başol/ Gotik Edebiyat: Şatodan
Apartman Dairesine
Merve Kıymaz/ Gotik Edebiyatın Zincir
Kıran Kadınları

ÇATI KATI

Muraz Arslan/ Birkaç Sökük Uç

KORİDOR

Aylanur Durak

ARKA BAHÇE

Fazilet G. Akarçay/ Uykunun İçine Sızan Ev

AULU

Şato'nun Örümceği

Merhaba Şato'nun konukları.

Şato, siz konuklar için hazırlanırken kulak misafiri olduğum fısıltılardan seçebildiklerim beni çok üzdü.

Duyduğuma göre yaşadığınız cenneti, cehenneme çeviren yangınlarla yüzleşmiş; hem kendi türünüzden hem bizim türümüzden nice canları kaybetmişsiniz. Görüyorum ki insan ırkı, atalarımızın bize anlattıklarından çok daha acımasız.

Keşke biz örümceklerin, içindeki karanlığı zapt edemeyen insanlardan, tür ayırt etmeksizin her canlıya saygısı ve sevgisi olanları koruyacak gücümüz olsaydı.

Sizleri bu defa, bu nedenlerden dolayı Şato'nun diğer sakinleri gibi ben de coşkuyla karşılayamasam da size, büyük emeklerle hazırlanan Şato'muzda "gotik" in temas ettiği birçok şeyi, her köşede bulacağınızı müjdeleyebilirim.

Karanlıktan Korkmayan Sen! Hazır mısın?

Kapılar sonuna kadar açıldı:

Şato'nun karanlığında mum ışığı ile keyifli gezintiler.

MERDİVEN

GOTİK SONE

Latihan Bozdemir

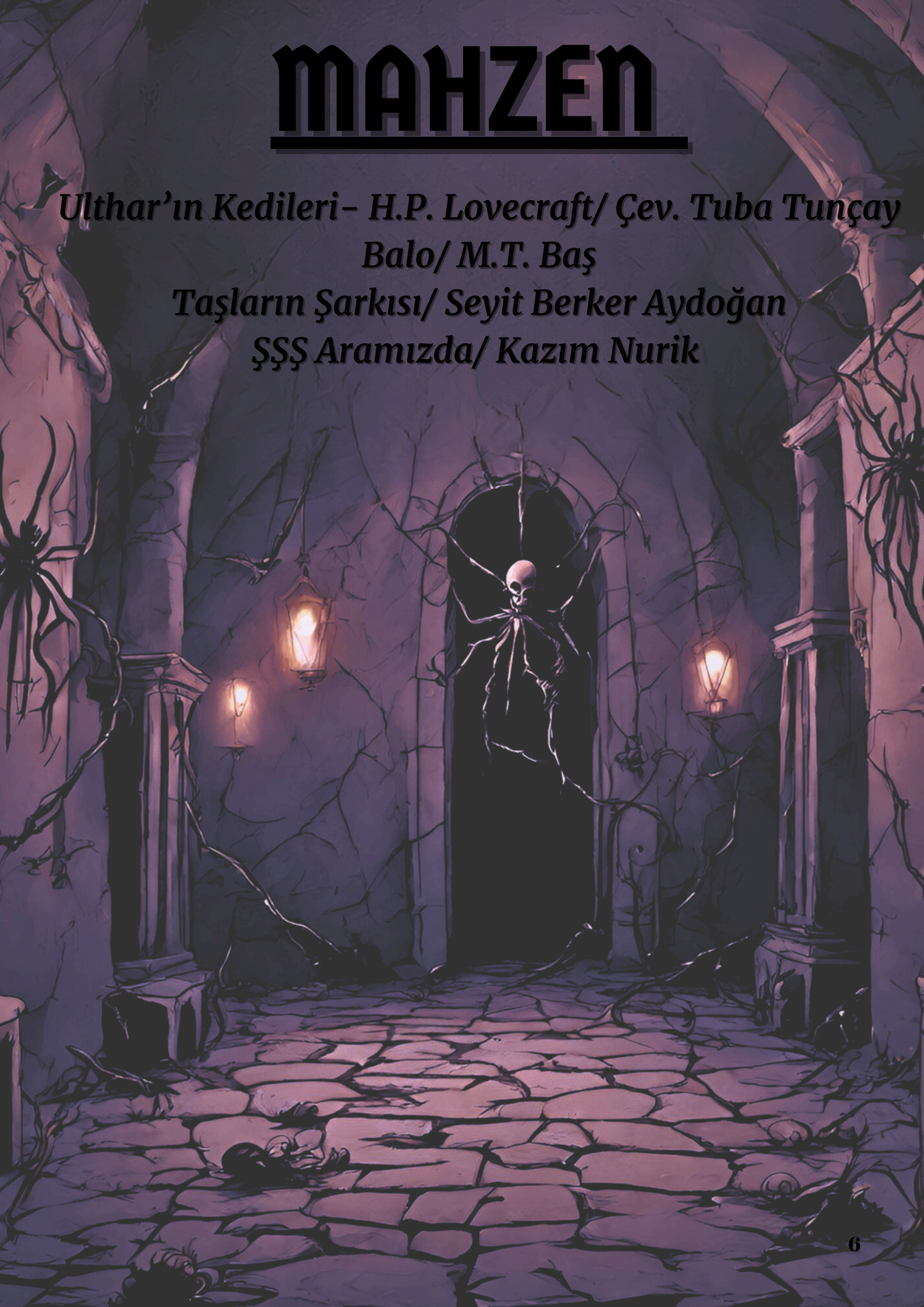
Bir cadının ateşten, simsiyah dizlerinde
Dinlersin bütün gece, ninnisini şeytanın.
Tavanlarda biriken o ayak izlerinde
Kanı var, kemikleri parçalanmış aynanın.

Uğursuz anıları sessizce saklamakta
Lânetiyle oyulmuş yüzyıllık çekmeceler.
Teri soğumuş mumlar, neyi sayıklamakta?
Kuzgunun kanadıyla fırçalanmış geceler.

Duvarda ölülerin titreyen resimleri;
Eşyalara aksetmiş, onların iklimleri.
Yaşarlar gözükmeden bitmiş masallarında.
İçindeler, bir vakit öldükleri odanın.
Böcekler geziniyor, ihtiyar bir adamın
Suratını gizleyen beyaz sakallarında.

MAHZEN

*Ulthar'ın Kedileri- H.P. Lovecraft/ Çev. Tuba Tunçay
Balo/ M.T. Baş
Taşların Şarkısı/ Seyit Berker Aydoğan
ŞŞŞ Aramızda/ Kazım Nurik*

ULTHAR'IN KEDİLERİ

Skai nehrinin ötesinde bulunan Ulthar'da hiç kimsenin bir kediyi öldüremeyeceği söylenir. Ve bu söze, şimdi şöminenin önünde mırılayan kedime bakarken tüm kalbimle inanıyorum. Çünkü kedi gizemlidir; insanların göremediği tuhaf şeylere, varlıklara yakındır. Antik Mısır'ın ruhudur o. Meroë ve Ophir'deki unutulmuş şehirlerin masallarının taşıyıcısıdır. Ormanların efendilerinin akrabası, korkunç ve uğursuz Afrika'nın sırlarının mirasçısıdır. Sfenks onun kuzenidir, onun dilini konuşur; fakat kedi Sfenks'ten bile daha eskidir, onun unuttuğu şeyleri hatırlar.

Ulthar'da, belediye meclisi kedilerin öldürülmesini yasaklamadan önce, komşularının kedilerini tuzağa düşürüp öldürmekten zevk alan yaşlı bir çiftçi ve karısı yaşardı. Bunu neden yaptıklarını kimse bilmezdi. Belki hayvanların acı içindeki çığlıklarını duymaktan zevk aldıkları için, belki de öldürdükleri kurbanlarının aslında tamamen masum olmalarından keyif aldıkları için. Ama nedeni ne olursa olsun, bu yaşlı çift, başkalarının evcil hayvanlarını avlamaktan ve öldürmekten hastalıklı bir zevk duyuyordu.

Köylüler onlardan hiç hoşlanmazlardı. Hatta zamanla bu çiftten gerçekten korkar hâle bile gelmişlerdi.

Çünkü çarpık çurpuk yüzleri ve kambur bedenleriyle yalnızca zayıf ve savunmasız olanlara zarar vermek için yaşıyor gibiydiler.

Pek çok kedi kaybolmasına rağmen, kimse onları sorgulamaya cesaret edemezdi. Kedi sahipleri, cinayetlerin failini tahmin eder ama yalnızca ağlar ya da içlerinden lanetler savurmakla yetinirlerdi. Suçlamaktan bile korktukları için de hiçbir adım atmazlardı. Tek yaptıkları, kendi kedilerinin o uğursuz kulübeye yaklaşmaması için dua etmektir. Fakat bir gün güneyden gelen, tuhaf gezginlerden oluşan bir kervan, Ulthar'ın Arnavut kaldırımını dar sokaklarına girdi. Karanlık gezginlerdi. Köyden her yıl iki kez geçen diğer gezgin halka hiç benzemiyorlardı. Pazar yerinde gümüş karşılığında fal bakıyor ve tüccarlardan parlak boncuklar satın alıyorlardı. Bu gezginlerin ülkesinin neresi olduğunu kimse bilmiyordu ama garip dualar ettikleri ve ne olduğu bilinmeyen garip desenli sarıklar taktıkları görülüyordu. Liderleri de bir çocuktuktu. Ne annesi vardı ne babası, sadece simsiyah küçük yavru bir kedisi.

Koyu tenli bu insanlar, liderlerine Menes diyorlardı. Menes, daha çok gülümserdi ama ağladığında tüm Ulthar halkının içi burkulurdu.

Esnaf ona cömertçe hediyeler sunarken yaşlı çift çocuğu kedisıyla oynarken gördüklerinde birbirlerine bakıp şeytanca gülerlerdi.

Bir gün Menes, küçük kedisini bulamadı. Pazar yerinde üzüntüden hıçkırığa ağlarken bazı köylüler ona yaşlı çiftten ve gece duyulan seslerden bahsettiler. Bunları duyduğunda hıçkırıkları hemen kesildi, yerini sessiz düşünceler ve ardından da kimsenin pek anlayamadığı mırıldanmalar aldı.

Küçük çocuk, kollarını güneşe doğru uzattı ve köylülerin çözemediği bir dille dua etmeye başladı. Aslında köylüler de anlamak için pek çaba sarf etmediler. çünkü dikkatleri çoğunlukla gökyüzünde ve bulutların aldığı garip şekillerdeydi. Menes, duasına devam ederken gökyüzünde gölge gibi beliren yaratıklar, boynuzlu disklerle taçlanmış melez varlıkların bulanık gölgeleri oluşmaya başladı. Doğa, insanın hayal gücünü etkilemek için böyle yanılsamalarla doludur zaten.

O gece, gezginler Ulthar'dan ayrıldılar ve bir daha görülmediler. Sabah olduğunda köyde tek bir kedi bile kalmamıştı. Her ocağın, şöminenin önünde alışık olunan mırıltılar yoktu artık. Kara, gri, alacalı, sarı, beyaz bütün kediler kaybolmuştu. Belediye başkanı yaşlı Kranon, Menes'in yavru kedisinin öldürüldüğünü düşündüğünü ve bunun intikamını almak için karanlık gezginlerle birlikte köyün tüm kedilerini toplayıp götürdüğüne inanmıştı. Tüm kervana ve küçük çocuğa lanet okudu. Ama meclisteki ince yapılı, zayıf noter Nith, esas şüphelenilmesi gereken kişilerin ihtiyar çiftçi ve karısı olduğunu söyledi. Sonuçta kedilere olan nefretleri herkes tarafından bilinen bir gerçektir ve bu giderek daha da tehlikeli bir hâl alıyordu.

Her yeri aramalarına rağmen köylüler hiçbir kediyi bulamadılar. Kulübeler, bütün ahırlar hatta civardaki ormanlık bölge bile arandı. Tüm gözler aslında hep ormanın kenarındaki karanlık kulübeye kayıyordu ama içeriden tek bir ses bile gelmiyordu. Belediye başkanı yaşlı çiftte bazı sorular sormak için evlerine gittiğinde ise ikisi de öfkeyle bağırıp çağırıp adamcağızı kovdular. Böylece halk iyice ümitsizliğe kapıldı ama yine de bazıları sonuç alamayacaklarını bile bile kedileri aramaya devam ettiler. Sonra başları önde üzgünce evlerine dağıldılar. Kimileri kendini tutamayarak göz yaşlarına boğuldu.

Gezginlerin gidişinden üç gece sonra, bazı köylüler tüm kedilerin yeniden ortaya çıktığını fark ettiler. Büyüğü, küçüğü, siyahı, beyazı, sarısı... Hepsi yerli yerindeydi. Bu oldukça sıra dışı bir olaydı. Ve daha da şaşırtıcı olan hepsi gayet iyi beslenmiş, hatta şişmanlamış gibi görünüyordu. Tüyleri parlak parlaktı, keyifleri yerinde etrafta mırıldayarak dolaşıyorlardı.

Yaşlı çift ise iki gündür ortada yoktu. Dördüncü günün sabahında, belediye başkanı durumu kontrol etmek için çiftin kulübesine gitti. İçeride yanan bir ışık yoktu, ses de gelmiyordu. İsimleriyle seslendi ama içeriden hiç cevap gelmedi. En sonunda bir levye ile kapıyı kırdı ve içeri girdi. İçerisi epeyce karanlıktı. Belediye başkanını yalnız bırakmayan meraklı köylüler de onun arkasından içeri girdiklerinde irkildiler. Ev çok sessizdi ama havada iğrenç, mide bulandıran bir koku vardı.

Bir köşede, yaşlı kadınla adamı buldular. Yerde öylece yatıyorlardı. Bedenleri paramparça olmuştu. Sanki onlarca pençe tarafından parçalanmışlardı. Loş ışıkta etrafta görülen bazı tuhaf izler, çok sayıda kedinin kısa bir süre önce orada bulunduğunu düşündürüyordu. Ve en dikkat çekici olanı da şöminenin önünde duran kemik yığınıydı. İyice kemirilmiş, üzerlerindeki etler lime lime edilmiş kemikler...

Ve belediye başkanı, olanları köylülere açıklarken yalnızca şunu söyledi: "Kanun kanundur. Ulthar'da hiç kimse bir kediyi öldüremez."

BALO

Derin bir uykudan uyanmış gibiydi. Etrafı, şık takım elbiseli, uzun boylu adamlarla ve bahar mevsimindeki çiçek bahçelerinden daha çeşitli renklerde elbiseler giymiş kadınlarla doluydu. Pasiphe, baloya bir kavalyeyle gelmişti ama şimdi onu bulamıyordu. Salonun balo ve kutlamalar için yapıldığı ve başka amaçlar için de çok az kullanıldığı belliydi. Salonun köşelerindeki sütunlar, Roma Dönemi tarzında yapılmıştı. Duvarları krem rengine, tavanı ise ortada bulunan ışık kaynağını en verimli şekilde yansıtması için kemik beyazına boyanmıştı.

Pasiphe, bu ışık kaynağına, meşalenin hırçın alevlerine doğru uçuşan bir kelebek gibi sürüklenirken buldu kendini. Hayatında gördüğü en büyük avize, balo salonun ortasında bütün ihtişamıyla parılıyordu. Bütün tavan beyaz olsa da avizenin zincirinin etrafında kanatlardan yapılmış bir çember çizilmişti. Pasiphe, avizeye biraz daha yaklaşınca bu kanatların alev aldığını fark etti.

Avizenin ana iskeleti dışında tamamı camdan yapılmıştı. Yumurta şeklindeydi ve etrafında geniş bir çember bulunuyordu. Üzerindeki camdan yapılmış meşaleler içlerinde canlı birer ateş taşıyor gibi parılıyordu. Işık, yüzündeki maskenin kenarlarından ince çizgiler hâlinde sızıyordu. Baloda bulunan herkeste olduğu gibi onda da maske vardı. Beyaz renkli yarım bir Venedik maskesiydi.

Maskenin en sevdiği kısmı tepesinde parıldayan altın renkli taçtı. Beyaz tenini açığa çıkarması için de siyah uzun bir elbise giymişti. Dudaklarındaki vişne kırmızısı ruju, aynanın karşısında yaptığı tablolun en can alıcı noktasıydı. Yıllarca uğraştığı tablosunun son rötuşlarını yapan bir ressam ciddiyetiyle sürmüştü boyayı.

Omzuna vuran başka bir omuz onu avizenin dibinde daldığı rüyalardan uyandırdı. Maskeli insanlar ya dans ediyor ya da içki eşliğinde kahkahalarla sohbet ediyordu. Baloya geldiğinden beri durmadan çalan müzik ilk defa Pasiphe'in dikkatini çekmişti. İnceden çalan bir salon müziğiydi ama müzikten çok müzisyenler onun ilgisini çekmişti. Salonu ne kadar dolaşsa da onları göremiyordu. Müzik sanki duvarlardan yankılanıyordu.

Sürekli hareket hâlinde adeta kovanın içindeki bir peteğin üstü gibi görünen bu baloda avizenin altında hareketsiz dikilmek Pasiphe'e kendini çok tuhaf hissettirdi ve bu maskeli kovanın içinde anlamsız turlar atmaya başladı. Kavalyesinin yüzünü ya da taktığı maskeyi hatırlayamıyordu. Onu hatırlatması ümidiyle etrafından geçip giden insanların maskelerine bakmaya başladı. Baloya ilk geldiğinde fark etmemişti ama buradaki çoğu konuğun maskesi birbirinin aynıydı. Beyaz, donuk bir bakış ve ifadesiz bir yüz. Kadın, erkek fark etmeksizin hepsi aynı maskeyi takmışlardı.

Belki de balonun ana teması tek tip maskeydi. Böyle baloların yapıldığını daha önce duymuştu. Kendi unutkanlığı yüzünden onlardan farklı bir maske giymişti. Pasiphe, böyle düşünerek içinde filizlenmeye başlayan tedirginlik tohumlarını bir nebze de olsa bastırmaya çalıştı.

Hangi yöne dönse karşısına başka bir insan çıkıyor ve yeniden yönünü değiştirmesi gerekiyordu. Tek bir yönde beş adım atamamıştı. Pasiphe duvarları insanlarla örülmüş bir labirentin içinde kaybolmuş gibi hissediyordu. Bu labirent, ham maddesinin yapısı gereği sürekli değişiyor ve çözmesi zor bir hâle geliyordu. Bu anlamsız koşuşturması omzuna dokunan nazik bir el hissetmesiyle son buldu.

Hemen yanı başında, tıpkı diğer erkek konuklar gibi maske ve smokin giymiş bir adam dikiliyordu ama üzerindeki kostüm, Pasiphe'e hem buradaki herkesten farklı olduğunu bağıırıyordu hem de bir baktın mı tekrar bakmaktan kendini alamayacağı bir cazibe yayıyordu. Adamın boyu bir doksana yakındı. Omuzları daha önce gördüklerinin en genişiydi. Ceketine, pantolonuna, iç yeleşine hatta kravatına bile ince altın şeritler işlenmiş takımı avizeden sonra belki de salondaki en göz kamaştırıcı şeydi. İçindeki gömleği tıpkı takımı gibi koyu siyah renkteydi, siyah kravat bu gömleğin içinden kendini çapraz şekilde işlenmiş altın şeritler sayesinde kurtarıyordu. Omuzlarından sarkan ince pelerin, adam hareket etmese bile ileri geri sallanıyordu. Dışı siyah, içi altın rengindeydi. Işığı yansıtmasından kaliteli ipek olduğu hemen anlaşılıyordu. Kostümün belki de en göz alıcı yeri yüzüne taktığı altın boğa maskesiydi. İşlemeleri o kadar ince işçilikle yapılmıştı ki insan böyle bir sanat eserini yüzüne nasıl takabilir diye düşünürken buldu kendini.

Altın zemin küçük ince parçalarla döşenmişti, gözlerinin yanı parlak elmaslarla doluydu, boynuzları külçe altınlar gibi sertti. Boğanın çenesi maskenin çene kısmında bitiyordu. Yakından bile bakıldığında gerçek bir boğa kafası kadar gerçekçiydi. Pasiphe, adamı önünde reverans yapıp eğilmese balo için getirilmiş etkileyici bir heykel sanacaktı. O da dizlerini kırarak nazikçe selamladı.

“İyi akşamlar hanımefendi,” dedi kadife gibi pürüzsüz bir sesle. “Yalnız mısınız?”

“Bu salondaki en yalnız kişi olabilirim.” dedi Pasiphe. Silik bir anından ileri geçemeyen kavalyesi aklından uçup gitmişti.

“Böyle güzel bir hanımefendinin böyle bir baloda yalnız kalması kabul edilemez. Sizi bu kadar geç fark ettiğim için beni bağışlayın. Kendimi size bir dansla affettirebilir miyim?” dedi elini nazikçe uzatarak.

Boğa maskeli adam, elini uzatır uzatmaz solanda görünmeyen müzisyenler Shostakovich'in 2.Vals'ini çalmaya başladı. Müzik bu sefer dört duvardan da yüksek sesle yankılanıyordu. Bütün konuklar göz açıp kapayıncaya kadar eşlerini bulmuş ve dans etmeye başlamışlardı.

Pasiphe, ne olduğunu anlayamadan kendini adamın güçlü kollarında dans ederken buldu. İlk başlarda adamın ayağına basacağından korktu ama hareketleri o kadar uyumlu ve zarifti ki Pasiphe onun kollarında kendini rüzgârda savrulan bir çiçek yaprağı gibi hissetti.

“Balomu beğendiniz mi?” diye sordu adam.

“Ev sahibi siz misiniz?” diye boğa maskeli adamın sorusuna soruyla cevap verdi Pasiphe.

“Evet düzenlediğim birçok balo ve davet vardır ama en sevdiğim maskeli olanlardır. Maskeleri sever misiniz?”

“Özel bir ilgim yok .”

“Ben çok tutkulu bir maske hayranıyım. Özellikle insanların gün içinde taktıkları çeşitli maskeler, işte onlar en kıymetlileri.”

Pasiphe, etrafında dönüp duran beyaz donuk yüzlü çiftlere baktı, “Konuklarınız sizin tutkularınızla çelişiyor beyefendi.”

Adamın kısa kahkahası adeta yabani bir hayvanın kişnemesine benziyordu. “Benim balomun amacı da budur hanımefendi. Burada farklı olabilecek tek kişi benim.” Eli Pasiphe’in beline daha da sıkı sarıldı. Kadın dans eden çiftlere baktı. Konukların yüzleri yavaş yavaş değişiyor, acı ve ızdırap çeken, ağlayıp haykıran bir ifade alıyordu. Pasiphe, telaşla etrafa bakınırken gözü ilk kez adamın ayağına ilişti. Normal insan ayağının olması gereken yerde kapkara iki büyük toynak vardı.

“İnsanlar bir bulmaca, bir labirentten başka bir şey değildir madam. Bu labirenti maskelerle örterler. O maskeyi aşım bulmacayı çözdükten sonra geriye tek bir şey kalır; o da saf, bembeyaz hakikat. İşte benim balomda olan tek şey budur.” Boğa maskeli adamın bu sözleriyle dehşete düşen Pasiphe, kendini ondan kurtarmaya çalışıyor ama dans etmeyi durduramıyordu.

Sonunda adam onu bıraktı ve avizenin altında durdu. Bütün konuklar etrafında çember çizmiş dehşet içindeki yüzleriyle ona bakıyordu. Gördüğü son şey, güneş gibi parıldayan avizenin ışığı altında boğa maskeli adamın yüzüne beyaz bir maske bastırmasıydı.

Işıklar söndü. Karanlık bir odada, Pasiphe yerde yatıyordu. Kendisine hediye gelen küçük bir labirentin üstünde oturan altın boğa biblosu kitaplıkta duruyordu. Odayı aydınlatan tek ışık boğanın gözlerinden ve biblonun tahta alt kısmında olan güneş işlemeden yayılan altın rengindeki ışıktı.

TAŞLARIN ŞARKISI

I. Geçmişin Gölgesi

Karadeniz'in sarp ve sisli dağlarında, yalnızca ay ışığının ulaşabildiği ve bulutların ölümü fısıldadığı ıssız bir uçurumun kenarında, avına tırnaklarını geçirmiş bir kuzguna benzeyen Karaçalı Konağı yükseliyordu. Yapının taşları, yüzyıllar boyunca dökülen kanları emmiş gibi bordoya çalan bir siyah renkle kararmıştı.

Konağın son varisi Leyla Karaçalı, 1889'un sonbaharının yağışlı ve kasvetli bir ekim gecesinde, babasından kendisine miras kalan bu konağın intikal işlemlerini gerçekleştirmek için İstanbul'dan at arabası ile buraya gelmişti. At arabası yolculuğu esnasında camdan Karadeniz'i izlerken, babasının yılan kartması kullanarak mühürlediği intihar mektubunda kendi kanıyla yazdığı son sözleri, aklını ve rüyalarını kemiriyordu: "*Kan, taşlara işlendi. Sesler asla susmaz. Orada yatan, taşlara can verendir.*"

Konak bahçesinin paslı demir kapısının önüne geldiğinde demir kapı, deniz tarafından gelen bir rüzgârla kulak içini tırmalayacak şiddette bir ses çıkardı ve görünmez ellerce itilmişçesine yavaşça kendiliğinden açıldı. Dikkatli adımlarla ağaçların arasındaki patika yoldan konağın merdivenlerini tırmandı ve konağın büyük ahşap dış kapısı önünde durdu. Gaz yağı lambasının ışığından yardım alarak kol çantasının içinden konağın anahtarını çıkardı,

kapının kilidine yerleştirdi.

Anahtarı çevirirken biraz zorlansa da sonunda kapıyı açabildi. Kapı açılır açılmaz, içeriden yüzüne doğru nem ve küf kokusu çarptı. Bavulunu eline aldı ve konağın içerisine doğru yöneldi. Henüz üç adım atmıştı ki arkasındaki ahşap kapı güm diye kendiliğinden kapandı. Aydınlatma prizini bulmak için gaz yağı lambasının ışığını tekrar açarak çevreyi incelemeye başladı. En soldaki tablo, 1632'de ölen büyük büyük babası Karaçalıoğlu Mehmet Bey'e aitti. Parmağındaki yüzük, babasının intihar mektubunda yer alan değişik şekilli mühürle birebir aynıydı. Bir an, resimdeki gözlerin genişlediğini ve hareketlerini takip ettiği hissine kapıldı. Sonra ansızın birisinin nefesini ensesinde hissetti. Arkasına döndüğünde yalnızca duvarda kırık bir boy aynasının asılı olduğunu gördü. Gaz yağı lambasından süzülen ışığın parlaklığında aynada gördüğü silüetin kendisi olmadığını fark etti. Aynadaki silüet solgun tenli, gözleri iki karanlık çukurdan ibaret, parmağını dudaklarına götürmüş "sus" işareti yapan bir kadına aitti. Tiz bir çığlık attıktan sonra gözüne kestirdiği en yakındaki odanın tahta kapısını büyük bir hışımla açtı. Kendisini içeri atar atmaz ardından kapıyı şiddetlice çarparak kapattı. Nefes nefese kalmıştı. Soluğunu düzenlemeye çalışırken duyduğu fısıltıyla irkildi: "*Kan... Kan lazım...*"

II. Taşların Mirası

Aniden fısıltının geldiği tarafa döndü ancak hiç kimseyi göremedi. Gaz yağı lambasının loş ışığıyla etrafa bakındığında buranın kitaplıklar, dolaplar ve çalışma masasından oluşan kütüphaneye benzer bir oda olduğunu fark etti. Hepsinin üzerindeki tozlardan buranın uzun süredir kullanılmadığı anlaşılıyordu. Renginden ve deseninden ceviz ağacından yapıldığı anlaşılan masanın üzerinde bir kâğıt duruyordu. Masaya doğru yaklaşıp kâğıdı eline aldı. Kâğıdın üzerinde yer alan notların babasının el yazısı ile yazılmış olduğunu fark etti. Ancak notların üzerleri okunamayacak şekilde karalanmıştı. Sadece notların orta kısmında yer alan: “*Emine Cazu, bedenini taşa gömdü. Ruhunu ise konağa...*” cümlesi karalanmamıştı.

Sonra dolaplara doğru yöneldi. İçlerinde birkaç parça eski bez, sararmış kâğıt tomarları ve kırtasiye eşyaları olduğunu gördü. Akabinde tozlu kitaplık raflarını incelemeye başladı. Rafların birindeki kitapların arkasında bir karaltı dikkatini çekti. Bu paslı bir teneke kutuydu ve kilidi yoktu. Kutuyu açtığında içinden yamuk yumuk bir deriyle kabaca kaplanmış bir defter düştü. Yere eğilip defteri aldı ve incelemeye başladı. Sayfaları çevirdikçe ve mürekkep yerine babasının mektubundaki kurumuş kanla yazılmış olan cümleleri okudukça bunun 16. yüzyılda bu bölgede yaşamış olan büyücü Emine Cazu’nun günlüğü olduğunu anladı.

Bölge sakinlerinin isteklerini ve bu isteklerini gerçekleştirmek için neler yaptığını kayıt altına almıştı.

Özellikle "*Karaçalıların kanı, karanlık ezgiyi besliyor. Taşlar uyandığında, bedenlerimiz onlara kurban olacak.*" ve "*Kızım Leyla, bil ki Karaçalılar asla ölmez. Bedenlerimiz taşlara karışır, seslerimiz duvarlarda yankılanır. Konak açlığını durduramaz. Onu beslemelisin...*" cümleleri farklı sayfalarda birkaç kez tekrarlanmıştı.

Saatin gonk sesini duyunca gece yarısı olduğunu anladı. Saatin gonk sesi durduktan sonra ilk başta ince ama zamanla kalınlaşan bir kemeçe sesi duymaya başladı. Sanki tellerden çılgılık ve ağlama sesleri geliyordu. Odada yankılanan kemeçe sesi Leyla'yı odanın köşesinde, eski kilimin altındaki mahzen kapağına sürükledi. Kapağı açtığında aşağı inen ahşap merdivenlerle karşılaştı. Elindeki gaz yağı lambası ile dikkatli adımlarla merdivenlerden inerken yanındaki duvarların insan kemikleri ile örüldüğünü gördü, duvarlara insan kafatasları asılmıştı. Burası yaşıyor gibiydi. Her kafatasının içinde kırmızı bir mum yanıyor, eriyen bal mumu göz çukurlarından sızıyordu. Sonunda duvarları eski taşlarla örülmüş bir dehlize ulaştı. Duvarlarda çeşitli kadın kabartmaları yer almaktaydı. Taşlaşmış kadınların gölgeleri sanki dans ediyordu. Dehlizin tam ortasında, üç yılan figürünün sarılı olduğu taş bir kaidenin üzerinde bulunan kızıl elmasın parıltısı tüm dehlizi kıpkırmızı aydınlatıyordu. Kızıl elması almak için uzandığında sanki duvardaki taşların içinden bir çılgılık yükseldi. Parmakları elmasa değdiği anda zihnine bir görüntü hücum etti: Emine Cazu, kendi bileğini keserek akıttığı kanla konağın temeline harç yapıyordu.

Kesik bileklerinden akan kan, taşları bir canlı gibi titreştiriyordu. Duvar yükseldikçe kanlı harç yüzlerce insan bedenine dönüşüyordu. Duvar tamamlandıktan sonra canavara dönüşüyor ve Leyla'yı son lokma olarak yutuyordu.

III. Taşların Fısıltısı

Leyla kaçmak için hızlı adımlarla merdivenden yukarı tırmandı ve dehlizden çıktı. Odanın kapısını açıp dış kapıya doğru yöneldi, kendisini dışarı bıraktı. Ancak yine dehlizdeydi! Tekrar tekrar merdivenlerden çıktı, odadan çıktı, dış kapıyı açtı ama her seferinde dehlize geri döndü. En sonunda dış kapıyı açmadan önce durdu ve çevresine baktı. Tekrar kırık aynanın önünde duruyordu ve ayna parçalarında gördüğü yansıma kendisinin değildi. Saçları yılanlara dönüşmüş olan Emine Cazu'nun taş kesen gözleri bir geyiğin gözleri gibi parlıyordu. Emine Cazu "*Karaçalılar, Medusa'nın lanetini taşır. Gözlerimiz, Gorgon'un gazabıdır. Aynalara bakma... Taşa dönüşürsün.*" diyerek elini uzattı ve Leyla'nın bileğini sımsıkı kavradı. Leyla'nın gözleri sabitlendi ve teni taşlaşmaya başladı. Parmak uçları griye döndü, damarları mermer desenleri gibi belirdi. Ayakları yere kök salmış ve dizlerine kadar taş olmuştu. Koşamıyordu. Dehlizden gelen yılan tıslamaları yaklaşıyordu. Elleri tavana uzanıyor, saçları sarmaşıklara dönüşüyordu. Son nefesini verirken duyduğu son şey taşların kahkahasıydı... Ertesi gün konağın bulunduğu yamacın dibinde yer alan köyü sel bastı.

Köylüler selin kaynağını araştırırken konağa da uğradılar. Konak, her zamanki gibi harabe ve terk edilmiş vaziyetteydi. Deniz tarafından esen bir rüzgârın getirdiği kâğıt parçası, köylülerden birisinin bacağına yapıştı. Köylü kâğıdı eline alıp baktığında üzerinde kurumuş kanla: "*Taşlar doyar ama asla susmaz.*" cümlesinin yazılmış olduğunu gördü. O günden sonra konağın pencerelerinden geceleri kızıl bir ışık yükseldiği söylenir. Ayrıca o tarafta dolaşan gezginlerin ve hayvan otlatmaya giden çobanların, rüzgârla beraber bir kadın sesinin "*Sus...*" diye fısıldadığı...

IV. Taşların Şarkısı

2025 yılında, efsanelere ve korkunç olaylara konu olan tekinsiz mekânlarda çekimler yapan ve bunları internet ortamında yayınlayan dijital içerik üreticisi bir grup genç konağa girdi. Konağın ahşap kapısının üç adım içerisinde, taşlaşmış bir kadın heykeli buldular. Heykelin göbek kısmına çapraz bir şekilde "*Karaçalının son çiçeği*" yazısı kazınmıştı. Gençlerden birisinin duvardaki kırık ayna dikkati çekti. Tam aynaya doğru yönelecekti ki sol kulağına değen "*Aynaya bakma...*" fısıltısı ile vazgeçti.

O gece, paranormal iletişim için kullandıkları frekans ölçüm cihazları ile kameraları; yanık kemençe sesleri, ayak izleri ve ayak sesleri kaydetti. Çekim yaptıkları kameralarda zaman zaman yılan şeklinde gölgeler belirdi. En net görüntüde, girişteki taş kadın heykeli ile kırık aynadan çıkan kadın gölgesi birbirleri ile dans eder gibiydi. Ertesi sabah, grup üyelerinden Yusuf'un kaybolduğunu fark ettiler. Kendisine cep telefonundan ulaşmaya çalıştılar ancak telefonuna ulaşamıyordu. Aniden tüm grup üyelerinin telefonlarına eş zamanlı bildirim geldi. Telefonlarına baktıklarında Yusuf'un hepsine kısa bir ses kaydı göndermiş olduğunu gördüler. Ses kaydında, bir kadın sesi, yılan tıslamaları arasında bir fısıltı tekrarlanıyordu: "*Kan... Kan lazım... Bak... Bak da gör...*"

ŞŞŞ ARAMIZDA

“Sence şarlatan mı?” dedi Ali, gözünü yoldan ayırmadan. Tuğçe, yan koltukta oturmuş, rujunu tazeliyordu. Taşan yerleri sildikten sonra cevap verdi, “Bilmem, gidip göreceğiz işte.” Bunun gibi altı yolculuk yapmışlar, hiçbirinden istedikleri sonucu alamamışlardı. Ali, göz ucuyla navigasyona baktı, “Az kaldı.” dedi hem kendine hem de Tuğçe’ye.

Burası küçük bir ilçeydi; o kadar küçüktü ki çarşı denilen yer; belediye binası, birkaç eski dükkân, paslı tabela altındaki kahvehane ve solmuş çiçeklerle çevrelenmiş parktan ibaretti. Evlerin çoğu, zamanla olan savaşı kaybetmiş, rutubete yenik düşmüştü. Navigasyonun uyarısıyla sıvası dökülmüş, perdeleri güneşten erimiş ve bahçe kapısı kırılmış gecekondunun önünde durdular. Tuğçe, yüzündeki tatlı gülümsemeye üç kere tıklattı evin kapısını. Ne bir “Kim o?” sesi duyuldu ne de tahta kapının gıcirtısı. Tuğçe şansını bir kere daha denedi. Tık, tık, tık. Başını kapıya yaslayıp içeriye dinledi, adeta bir tabuta kulak vermişti. Geri çekilmek üzereyken kapı aniden açıldı. İki büklüm olmuş belini tutarak “Kusura bakmayın çocuklar, anca gelebildim,” dedi yaşlı kadın, “Buyurun, buyurun, içeri gelin.”

Eve girdiler. “Teyze, ne için geldiğimizi biliyor musun?” dedi Ali. “Önemli değil, geldiniz ya.” diye karşılık verdi yaşlı kadın. Duvar dibindeki tekli koltuğa oturup rengi solmuş pikeyi üstüne aldı.

Tuğçe, “İşin hakkında konuşmak istiyoruz teyzeciğim. Kameraya çekeceğiz seni, olur mu?” diyerek ziyaretlerinin sebebini açıkladı.

Yaşlı kadının gözleri parladı, sanki yıllardır bu ânı bekliyordu. “Bir erin koynuna girmek, bir bebe büyütme nasip olmadı bana. Akrabalarım çok erken yaşta göçüp gittiler. Bugüne bugün komşulardan biri kapımı çalmadı, sevmezler beni. Derdine derman arayanların dışında misafirim olmaz. Demem o ki kimim kimsem yok. Sizi bulmuşken hikâyemi en baştan anlatayım. 60 yıl öncesinden.”

Ali ve Tuğçe göz göze geldi. Tuğçe omuz silkti, Ali başını öne eğdi. Uzun süredir birlikteydiler, anlaşmak için kelimelere ihtiyaç duymuyorlardı bazen. Ali tripodu kurdu, telefonu üstüne yerleştirdikten sonra kayıt tuşuna basıp arkasına yaslandı.

“O zamanlar sekiz-dokuz yaşlarındaydım. Babam, ekmek parası için şehir şehir dolaşır, nerede iş varsa oraya giderdi. Ne yapsa ne etse elde sıfır olduğunu görünce çareyi Alamanya'ya gitmekte buldu. Annemi de yanına aldı. İlk başta beni de götürecekti fakat oralarda sersefil olurum diye vazgeçti. Hâl böyle olunca anneannemin evine taşındım. Beni o büyüttü. Ahh, anneannemin evi...” dedikten sonra durdu yaşlı kadın, yüzünde buruk bir tebessüm belirdi.

“Anneannemin evi; etrafı ağaçlarla çevrili, iki katlı, cumbalı, ahşap bir evdi. Hayatımın en güzel günleri orada geçti. Anneannem bana masallar anlatır, saçlarımı örer, hiç bilmediğim oyunlar öğretirdi. Ne yaparsam yapayım hiç kızmazdı, benim için tek yasak: yüklükteki ceviz sandığı. Sormayı unuttum, ne ikram edeyim?” dedi yaşlı kadın.

“Böyle iyiyiz teyze.” cevabını alınca sanki hiç soru sormamış gibi, “Oysaki...” diyerek tekrar söze girdi.

“Oysaki ben, kat kat dizili yorganların üzerine atlayıp oyun oynamayı pek severdim. Yorulunca da oracıkta uyuyakalırdım. O sandık, hep oradaydı. Üzerindeki tuhaf işlemleriyle efsunlu bir güzelliğe sahipti. İçinde ne olduğuydu büyük bir muamma. Bir gün, içimde büyüüp duran merak karşı koyamadım. Yüklüğe girdim, usulca sandığın yanına sokuldum, işlemleri üzerinde parmaklarımı gezdirdim. Kapağını açacaktım ki yüzümdeki yanma hissiyle geri çekildim. Anneannemden yediğim ilk ve tek fiske... Bir daha sandığın yanına bile yaklaşmadım. Ta ki o güne kadar... Yüklükteydim, sanki yorganların değil de bulutların üzerindeydim. Gözlerim yavaş yavaş kapandı, uykuya daldım. Uykumdan bir çocuk sesiyle uyandım, ‘Seher, Seher, kalk da oynayalım. Seher, haydi kalk!’ Gözlerimi açtığımda kimsecikler yoktu yanımda. Aynı ses tekrar ve tekrar yankılandı odanın duvarları arasında, ‘Seher, haydi oynayalım.’ Sesi takip ettiğimde kendimi sandığın başında buldum. Bağırarak aşağıya koştum. Anneannem mabeynde beni yakalayıp kucığına aldı.

‘Ne oldu yavrumun yavrusu?’

‘Anneanne, sandık! Sandık beni çağırıyor!’

Anneannemin yüzünde, gizlemeye çalıştığı şaşkınlığı görebiliyordum,

‘Yine mi orada uyudun? Rüya görmüşsündür kuzum.’ diyerek geçiştirdi. Artık ne zaman yalnız yatsam hep aynı kâbusu görür olmuştum: Bir kız çocuğunun ‘Seher, ben açım’ deyip yanında yatan kediyi dişleriyle parçaladığı, gülüşleriyle kedinin çığlıklarının birbirine karıştığı kâbus... Rahat uyuduğum tek yer anneannemin kollarıydı.”

Güm! diye bir ses geldi. Ali ve Tuğçe hikâyeye dalmış olacaklar ki irkildiler. Ali hızla ayağa kalktı, Tuğçe etrafa bakındı. Güm! Yaşlı kadın duyarsızca, “Bahçe kapısı, rüzgârda çarpıyor,” dedi. Ali, pencereden bahçeye bakarken yaşlı kadın kaldığı yerden devam etti.

“Birlikte uyuduğumuz akşamın gecesinde anneannemin yanımda olmadığını hissederek uyandım. Ayakyoluna gitmiştir dedim, biraz bekledim ama boşaydı. Yerimde duramadım, kendimi odadan dışarıya attım. Yüklüğün önünden geçerken kapalı kapının ardından anneannemin sesini işittim. Fısıfısıf bir şeyler anlatıyordu. Ne olduğunu öğrenmeliydim ve bunu gizlice yapmalıydım. Bu yüzden anahtar deliğinden baktım, bakmaz olaydım. Anneannem sandığın üzerine eğilmişken birden arkasını döndü, yüzü tuhaftı, gözleri bir kuyunun dibini andırıyordu. Hızla kalkıp kapıyı açtı, korkudan gözümü yumdum.”

“Gözümü açtığımda yataktaydım. Hemen alt kata indim:

‘Anneanne, dün gece neredeydin?’

‘Nereye gideceğim kızım gece vakti?’

‘Sandığın yanındaydın, gördüm!’”

“Anneannem gülümsedi, ‘Anlaşıldı, sen içine bakmadan rahat etmeyeceksin.’ dedi. Beklediğim an gelmişti, sonunda esrar perdesi aralanacaktı. Anneannemle yukarı çıkıp sandığın açtık. Sandığın içinde eski çeyizliklerle babamın Alamanya’dan gönderdiği çikolatalar dışında bir şey yoktu. Kafam iyice karışmıştı. Kâbus mu görmüştüm? Hayır, bu sefer emindim. Kızım, şuradan su verir misin? Dilim damağım kurudu.”

“Vereyim teyzeciğim.”

“Ohh, şükür. Su verenlerin çok olsun.”

“Sağ olun. Peki sonra ne yaptınız?”

“Sorunsuz geçen birkaç ayın ardından zifiri karanlık, tüm köyü ele geçirmişken ahırdan gelen seslerle uyandım. Gizlice ahıra indim. Tahta kapının aralığından baktığımda ilk gördüğüm şey sandık oldu. Sonrasında anneannemi ve kan sızan çuvaldan çıkardığı yemek artıklarını, kemikleri ve hayvan leşlerini sandığın içine atışını. Gördüklerim karşısında kendimi tutamayıp “Hihh!” diye bir ses çıkardım.”

Tuğçe heyecanla araya girdi, “Kaçmadınız mı? Ben olsam arkama bile bakmazdım.”

“Gecenin o saatinde, çocuk başına, nereye kaçıyorsun kızım? Hem ne olursa olsun, o anneannemdi.”

Tuğçe cevap vermeyince yaşlı kadın sözlerini sürdürdü:

“Anneannem ağır ağır bana döndü. ‘Şşş korkma, bu artık aramızdaki sırrımız olsun.’ dedi. Yanına gittim. Sandığın içine bakmamla anneanneme sarılmam bir oldu. Kelimelerle anlatılmayacak bir heyula! O varlık anneanneme annesinden kalmış, ona da annesinden. Anneannemin dediğine göre ondan da bana kalacaktı. Öyle de oldu. Anneannem hasta yatağında yatarken anlamadığım kelimeler fısıldayıp son nefesini verdi. O günden sonra “O”na yıllarca ben baktım, yedirdim, içirdim, isteklerini yerine getirdim. “O” da bana büyü yapmayı öğretti. O gün bugündür büyücülük yapar, fal bakarım.”

“Sandık nerede şimdi?” diye sordu Tuğçe korka korka, sanki burada dese bakabilecekmış gibi. Yaşlı kadın gözlerini halıya dikip “Yok ettim.” dedi. Tuğçe, korktuğunu belli etmemeye çalışıyor; Ali, bıyık altından gülüp “Aslında bundan güzel film olurmuş,” diyordu kendi kendine. “Teyze, biraz da evi çekebilir miyim?” diye sordu Ali. Yaşlı kadın gözlerini halının desenlerinden ayırmadan, “Nasıl istersen oğlum.” demekle yetindi. Tuğçe, beni burada yalnız bırakma der gibi Ali’ye baktı. Ali bunu hissetse de “Hemen geliyorum,” diyerek odadan çıktı.

Ortamdaki ağır ve kasvetli hava neredeyse elle tutulur hâle gelmişti. Tuğçe ne diyeceğini bilemiyor, yaşlı kadın düşünceli düşünceli oturuyordu. Odadaki sessizlik, Ali’nin çılgınlıklarıyla paramparça oldu.

Düşe kalka odanın ortasına gelen Ali, “Sandık burada! Onu gördüm!” diye bağırdı. Yaşlı kadın, bir anlık duraksamanın ardından elindeki bardağı duvara savurdu.

“Artık çok yorulduğum,” dedi yaşlı kadın, “Bir mirasçı bulana kadar ölmeme izin vermiyordu.” Anlaşılmaz kelimeler mırıldanırken, bardaktan geriye kalan cam parçasını boynuna götürdü. Tuğçe’ye bakarak “Beni affet kızım.” dedi ve boğazını boydan boya kesti. Etraf kızıla boyanırken, Tuğçe bir eliyle ağzını kapatıp diğer elini Ali’ye uzattı fakat Ali, elini tutmadı.

Tuğçe, Ali’ye baktığında içinde biriken çığlığı bastıramadı. Ali’nin cansız bedeni yerdeydi. Karnı yarılmış, iç organları evin zeminine saçılmıştı. Tuğçe bir Ali’ye, bir yaşlı kadına bakıyordu. Titreyen elleriyle sandalyenin kolçağından güç alıp ayağa kalktı. Adım atmasına bir şey engel oluyordu. Başını eğdi. Uzun, kanlı, ters duran parmakların dışarı taşıdığı sandık ayaklarının dibindeydi.

MERDİVEN

KÖR KUYU

Mert Pektaş

Kim deva bulabilirdi yaralara, yetkin biri lazımdı suallerime cevap bulmaya.
Rastladım ormandaki yalnız cadıya, nam-ı diğer Deli Nina'ya.
Söyle, dedi cadı, ne istersen, belki gerçekleşir kör kuyudan dilersen.
Tam gidiyordum dediği yere, arkamdan seslendi, "Tek hakkın var, dikkat et!" diye.

Paltomun cebinde yüzü yanmış bir fotoğraf ve küçük bir madeni para.
Kuyuya baktıkça baktım, sonsuz gibiydi ve de ölüm kadar kara.
Cadı beni uyardı, atmamam için kör kuyuya para.
Söyledi: "Değil o harçlığını attığın domuzcuk kumbara."

Çıkardım fotoğrafı cebimden, attım kuyuya bir umut.
Cadı kahkahaya boğuldu, dedi "O kadını artık unut."
Ölüm kadınının peşinde, kötülük bilmez hiçbir hudut.
Koş kurtar onu fedakâr ve yalnız kurt.

Koştum mezarlığa, onu görmek umuduyla.
Kan rengi şarap içiyordu salınarak oturduğu tabutunda.
Sordu bana, beni kurtaran yabancı sen de kimsin.
Madem yaşamamı istiyorsun, sen de benimle ölmelisin.

MİSAFİR SALONU

HORACE WALPOLE

Hazırlayan: Sercan Yılmaz

Hayatı

Şair, roman yazarı, bitki uzmanı, resim koleksiyoncusu ve mektuplarıyla tanınan İngiliz yazar Horace Walpole; 24 Eylül 1717 yılında, İngiliz Başbakan Sir Robert Walpole'un en küçük oğlu olarak Londra'da dünyaya gelir. Doğduğunda Horatio adıyla vaftiz fakat o, bu ismi beğenmediği için ömrünün sonuna kadar Horace olarak anılır.

Walpole; Gotik roman tarzında yazdığı *Otranto Şatosu*, İngiliz siyasetine dair yazmış olduğu anılar ve çeşitli kişilerle kurduğu dostlukların neticesinde kaleme aldığı mektuplarla adından söz ettirmiştir. Orford Kontu ünvanını da taşıyan Walpole, ailesinin zenginliğinden ve geniş imkânlarından iyi bir şekilde yararlanır.

Erken yaşta almış olduğu eğitimden sonra Eton Koleji'ne girer. Yazar, eğitimine devam ederken bir ömür boyu arkadaş kalacağı ve ilerleyen yıllarda ünlü bir şair olacak olan Thomas Gray ile tanışır. Eton'dan sonra Cambridge'deki King's College'nde eğitimine devam ettiği sıralarda, *Cambridge King's College Kurucusu Kral VI. Henry Anısına Şiirler* adlı eserini yayımlar. Bu şiirler, yazarın karakter yapısı ve daha sonraları oluşacak olan edebî kişiliğiyle ilgili ipuçları taşır. Roma Katolik Kilisesine karşı düşmanlık besleyen şiirler, Gotik tarzın habercisi olması bakımından ayrıca önem taşımaktadır.

Takvimler 1739 yılını gösterdiğinde Walpole, en yakın dostu olan Thomas Gray ile birlikte Avrupa seyahatine çıkar. Seyahat sırasında kavga etseler de bir ömür boyu arkadaş kalacaklar ve Walpole, hem arkadaşına karşı hem de onun şiirlerine karşı ölene kadar hayranlık besleyecektir. 1739 yılı, yazar için önemli bir yıldır. Bu yıl içerisinde ismini duyurduğu mektuplarını yazmaya başlar. Hayatı boyunca edebiyat, İngiliz siyaseti, Avrupa ve Amerika'da gerçekleşen hadiseler ve dönemin dedikodularına dair binlerce mektup kaleme alır.

Bu mektuplarda bilimsel gelişmelerden gezegenlerin keşfine, toplumsal geleneklerden hapisane reformlarına, elektrik deneylerinden dönemin siyasetine kadar değişik konulardan bahsedilir. 1742'de İngiliz Parlametosuna giren yazar; adaletsizliklere, siyahi köle ticaretine ve İngiltere'nin hâkimiyetinde olan 13 Amerikan Sömürge Kolonisi'nin özgürlüklerine karşı getirilen kısıtlamalarla mücadele eder. İngiliz Yasama Organı adlı görevini 1754'e kadar devam ettirir, bu görevinden sonra on beş yıl daha parlamentoda kalır.

Strawberry Hill Şatosu (Çilek Tepesi Şatosu)

Strawberry Hill Şatosu, yazarın hem hayatında hem de edebî kişiliğinde önemli bir mekânı temsil eder. Walpole, Twickenham'da, Londra'nın on mil uzaklığında bir villa kiralar. İki yıl sonra villayı satın alan yazar, burayı Gotik mimari tarzda düzenlemeye başlar. Evinin görünümünü çentikli bir çatı, bir şapel, bir kütüphane, kuleler, kemerler ve boyalı camlar ile süsler. İç mekânı ise resim koleksiyonundan parçalar, mobilyalar, dekoratif eşyalar ve kitaplarla donatır. Walpole için bu mekân hem kendisi hem de arkadaşları için âdeta bir mabede dönüşür. Evini turistik gezilere ve turistlere de açan yazar, villanın bulunduğu arazide bir matbaa kurar. Matbaada kendisinin ve arkadaşlarının eserlerini basmaya başlar. Şair arkadaşı ve yakın dostu olan Gray'ın "Odes" adlı eseri burada basılır. Strawberry Hill Şatosu'nda şekillendirmiş olduğu mimari tarz, daha sonraları Viktorya Gotik'i olarak anılacak mimarinin Amerika ve Avrupa'da yayılmasına öncülük edecektir.

Horace Walpole'un edebiyat dünyası açısından önemli yönü: Gotik romanın ilk örneği kabul edilen *Otranto Şatosu* adlı romanı kaleme almasıdır. Walpole'un bu eseri rastgele bulunduğu ve başka bir yazardan aldığı iddia edilse de yazar, romanı kaleme alma sürecini bir rüyanın başlattığını ifade etmiştir: "Bir rüya gördüm, kendimi eski bir şatonun içinde anımsıyorum. Merdiven basamaklarının üst kısmında zırhtan yapılmış, büyükçe bir el gördüm. Akşam olduğunda oturdum ve tam olarak neyi dile getireceğimi bilmeden yazmaya başladım."

Bu eser, Gotik romanın müjdesini veren, gizemlerle örölü ve yazarın yaşadığı villadan ilham alarak kaleme aldığı bir roman olma özelliği taşır, ayrıntılı biçimde ortaya koyulan mekân tasvirleriyle ön plana çıkar. Manastırlar, katedraller, gizli geçitler, mahzenler ve esrarlı koridorlar gibi detaylı betimlemeler, daha sonra yazılacak olan eserlere örnek teşkil edecektir.

Edebî Kişiliği

Edebiyatçı kişiliğinin yanında tarihçi kimliği de olan yazar, birçok alanda ve edebî türde eserler kaleme almıştır. Şiir, roman, anı, mektup, deneme ve ansiklopedi türünde yazılar yazan Walpole, renkli bir edebî kişilik sergilemiştir. Şiirlerinde karşı çıkan bir kişilik ortaya koyan yazar, bilhassa Aydınlanma Çağı'ndan sonra kiliseye karşı oluşan düşünceden etkilenmiştir. Kilise; kasvetli, karanlık ve rahatsız edici bir şekilde şiirlerinde yer almıştır. Kilisenin varlığıyla bütünleşen ve Orta Çağ'ın tedirgin edici karanlığını yansıtan bu dönem; tekinsiz, huzursuz ve ürkütücü mimarisiyle *Otranto Şatosu* adlı romanında kendisine yer edinmiştir. Hayattayken yazdığı ve ölümünden sonra 42 cilt olarak yayınlanan mektupları, her alandan bilgileri barındırması ve yaşadığı döneme ışık tutması açısından önemlidir. Bunun yanında, özellikle anı ve mektuplarında ortaya çıkan mizahi ve nüktedan bir üslup, onun siyasete ve siyasetçilere olan düşüncesini açıkça ortaya koyar. 1775 Mart'ında, arkadaşı Richard Bentley'e yazmış olduğu mektubunda bir yandan edebî kişiliği hakkında ifadeler yer verirken bir yandan da siyasetçileri ironi yaparak eleştirmiştir: “*Avam Kamarası'na ve balolara izlemek için giderim ve size, ikisi arasında ikincisinin daha ciddi bir uğraş olduğunu söyleyebilirim.*” Bu cümlelerden de anlaşılacağı gibi siyaset ve siyasetçi konusunda nüktedan bir üslubu çekinmeden kullanmaktadır.

Ölümü

Walpole, yaşlılık döneminde zamanının çoğunu iskambil oynamakla geçirir. Son yıllarında, mülkünde yaşamaları için Marry Berry ve Agnes Berry adlarındaki iki kız kardeşe evinin yanında bir kulübe verir. 2 Mart 1797'de, seksen yaşındayken hayata gözlerini yumar.

Eserleri

Horace Walpole'un yaşamı boyunca kaleme aldığı önemli eserleri şunlardır: *Cambridge Kralı Kolejinin Kurucusu Kral VI. Henry Anısına Şiirler*, *Otranto Şatosu*, *Esrarengiz Anne*, *Kral III. Richard'ın Yaşamı ve Saltanatı Üzerine Tarihî Kuşkular*, *Bahçecilikte Modern Zevkin Tarihi ve İngiltere'de Resim Anekdotları*.

Kaynakça:

- Fesun Koşmak/Zehra Güven Kılıçarslan/Zeynep Angın-Gotik ve Edebiyat: Karşılaştırmalı Bir İnceleme (Çizgi Kitabevi)
- Zümrüt Bıyıkoğlu-Fantastik Okuryazarlığı: Karanlığa Merakın Anatomisi (Genç Destek Yayınları)
- Gökhan Akmaz-İngiliz ve Hint Edebiyatlarında Gotik: Otranto Şatosu ve Vetalapançavimşati (makale)
- <https://www.britannica.com/> (Erişim Tarihi: 14.04.2025)
- <https://www.encyclopedia.com/> (Erişim Tarihi: 14.04.2025)

KÜTÜPHANE

GOTİK EDEBİYAT: ŞATO'DAN APARTMAN DAİRESİNE

Faruk Başol

GOTİK EDEBİYATIN ZİNCİR KIRAN KADINLARI

Merve Kıymaz

GOTİK EDEBİYAT: ŞATODAN APARTMAN DAİRESİNE

Bir metnin edebî değeri, beslendiği kaynakları estetik bir biçimde kullanabilmesine bağlıdır. Korku Edebiyatı özelinde düşünüldüğünde, beslenen kaynakların önemi folklorik unsurlarda ortaya çıkarken korkunun estetik inşası ise ağırlıklı olarak *gotik* unsurlarla belirlenmektedir. Bugün neredeyse korku edebiyatıyla eş anlamlı kullanılan Gotik terimi, önce Orta Çağ Avrupası'nda vahşileri tanımlamak için kullanılmış; sonra ise esnek olmayan, köşeli, sivri yapıları tanımlamak amacıyla anlam genişlemesine uğrayarak mimariye sıçramıştır.

Gotik mimarinin yükselişiyle birlikte, anlatı sanatının temel unsurlarından biri olan mekân, korku edebiyatında belirleyici bir işlev kazanmıştır. Gotik yapıların karanlık, tekinsiz ve simgesel atmosferi, yalnızca fiziksel bir arka plan sunmakla kalmamış; aynı zamanda karakterlerin ruh hallerini, olayların gerilimini ve metnin estetik dünyasını biçimlendiren aktif bir ögeye dönüşmüştür. Bu mimari estetiğin edebî metinlerde ısrarla yeniden üretilmesi, mekânın korku anlatılarındaki yerini sabitlemiş ve onu türün ayırt edici unsurlarından biri hâline getirmiştir.

İnsan psikolojisinde, kapalı kapılar ardında gizemli işler döndüğüne dair inanç da Gotik Edebiyat'ın yükselişinin önemli sebeplerinden biridir.

Aslında mekân, gotik edebiyatın başat unsuru olarak görülse dahi yine de esas sebep insan ve insan zihniyle ilgilidir. Nitekim böyle bir hikâyeyi konu edinen Horace Walpole'un 1764 yılında yayımlanan *Otranto Şatosu* adlı eseri, ilk gotik edebiyat eseri olarak kabul edilir.

Gotik Edebiyat, yalnızca terk edilmiş şatolarda geçen hayaletli hikâyelerle sınırlı değildir. Gotik anlatı, korkuyu aynı zamanda insanın iç dünyasına, bastırılmış dürtülerine ve karanlık yönlerine yönelterek üretir.

Zamanla tür; mezarlıklar, izole evler, tımarhaneler ve şehir içi apartman daireleri gibi mekânlarda yeniden vücut bulmuştur. Türün en önemli yazarlarından biri olan Edgar Allan Poe'nun eserlerinde artık korku doğüstü değil, akıl sağlığını yitirmiş bireyler, toplumdaki dışlanmış karakterler ya da bizzat bireyin kendi iç karanlığıdır. Yazarın “Gammaz Yürek” ya da “Kara Kedi” gibi öyküleri, sıradan hayatın gotik anlatı ile nasıl buluştuğunu da gösterir.

Gotik Edebiyat'ın bir diğer dikkat çekici yönü ise bu alanda eser veren kadın yazarların fazlalığıdır. Mary Shelley, Ann Radcliffe, Charlotte Brontë ve Shirley Jackson gibi yazarlar, yazdıkları eserlerle gotik edebiyatın sınırlarını genişletmiş, türü yalnızca erkek egemen bir korku anlatısından çıkararak kadın deneyimiyle yeniden biçimlendirmiştir. Anlatıdaki kadın yazarların çoğunluğunun yanı sıra bir diğer dikkat çekici unsur da bu metinlerde kadının bir korku ögesi olarak kendine yer bulmasıdır. *Femme Fatale* olarak bilinen *öldürücü kadın* tiplmesi, gotik edebiyatta sıkça karşımıza çıkar. Viktoryen dönemdeki “evdeki melek/dışarıdaki şeytan” ayrımı, bu tiplemenin zeminini oluşturur. Gotik Edebiyat'ta kadın, baştan çıkarıcı ve kurbanlarına zarar veren figür hâline gelirken erkek karakter, genellikle kadının şehvet tuzakına düşen kurban rolündedir. Birçok kadın yazarın eser verdiği bu alanda, *Femme Fatale* tiplmesi ilk bakışta bir çelişki gibi görünse de ataerkil düzenin dayattığı ahlaki normları sarsması ve bu normları grotesk biçimde işleme sebebiyle okurun dikkatini çekmekte ve kadının görünür olmasına da katkı sağlamaktadır.

Gotik Edebiyat'la iç içe olan bir diğer kavram ise grotesktir. İlk bakışta gülünç görünen ama üzerine düşünüldüğünde kişiye ürperti ve korku veren her unsur, grotesk olarak nitelenebilir. Birbirinin aynısı ikiz kardeşler, sakallı bir kadın, cüce ya da devler grotesk unsurlara örnektir. Grotesk, gündelik olanı sarsar, normal bozar ve sıradanı korkunç hâle getirir. Böylece, okurun kendi gerçekliğine dair bildiklerini yeniden sorgulamasına neden olur.

Gotik Edebiyat, yalnızca korkutmayı amaçlayan bir anlatı geleneği değil, estetik, psikolojik ve toplumsal katmanları olan, eleştirel gücü yüksek bir türdür ve hayatın normal kabul edilen unsurlarını sapkınlıkla, ölümle ya da cinsellikle yan yana getirerek okurda bir tür şok etkisi yaratır. Kadın yazarların bu alandaki görünürlüğü, onların hem ataerkil yapıya karşı bir direniş göstermelerine hem de kendi iç dünyalarını grotesk ve tekensiz anlatılarla yansıtmalarına imkân sağlamıştır. Mekânın simgesel işlevinden grotesk estetiğe, kadın temsillerinden psikolojik gerilime uzanan bu geniş anlatı evreni, gotik edebiyatı edebî değer açısından güçlü ve özgün bir tür hâline getirmiştir.

Bu bağlamda hem mekânın tekensizliği hem de kadın temsiliyle yazarın Server Bedi mahlasıyla kaleme aldığı en iyi eserlerinden biri olan Peyami Safa'nın *Selma ve Gölgesi* adlı eseri, Türk edebiyatının en dikkat çekici gotik romanlarından biri olarak değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

Yeni Gotik: Dehşetin Yeni Zemini Olarak İnsan Zihni, Onur Işık, Yüksek Lisans Tezi.
Edebiyat ve Sinemada Korku İncelemesi, Stephen King.
History of the Gothic Literature, Carol Davis

GOTİK EDEBİYATIN ZİNCİR KIRAN KADINLARI

Sisler içinde yükselen kaleler, yankılanan fısıltılar, kırık aynalarda bükülen gerçeklikler... Gotik Edebiyat, korku ile hayalin sınır çizgisinde yürürken bu karanlık patikanın en güçlü adımlarını kadın yazarlar attı. Onların kalemleri sadece mürekkep değil, bastırılmış arzuların, zincire vurulmuş hayallerin ve görünmeyen dünyanın kanıyla yoğruldu.

Onlar, gecenin koynunda kalem oynatan kadınlardır. Sözcükleri ne tam karadır ne tam beyaz. Duman renginde akar, sis gibi sızar, gölgelerin arasından el uzatır insana.

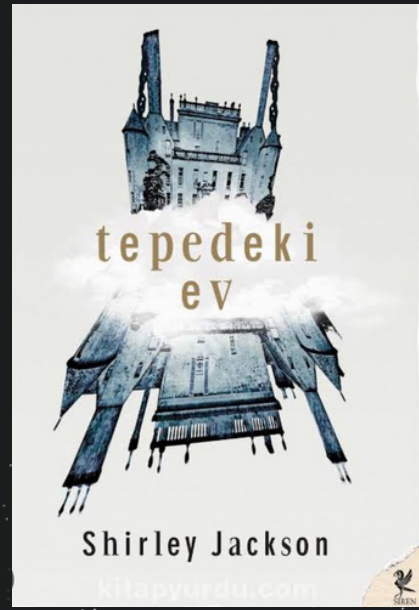
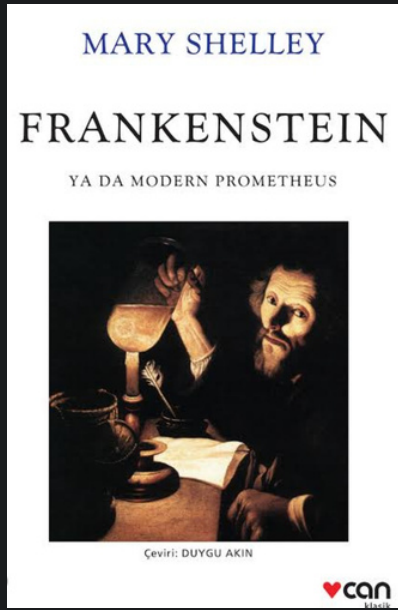
Bu kadınlar uykuyla uyanıklık arasında o ince çizgide yaşadılar. Bir adım ileri gitseler düşler alemine, bir adım geri çekilseler mezar taşlarının sessizliğine vardılar.

Söyleyecek çok sözleri, sığınacak koyu gölgeleri vardı. Hazır mısın okumaya? Öyleyse başlıyoruz.

MARY SHELLEY

Henüz on sekizinde, Cenevre Gölü kıyısında fırtınalı bir yaz gecesi, bir rüya gördü: Ölü beden, tanrısız bir kudretle can buldu. Aldığı ilk nefesle kutsalı bozan Frankenstein doğdu. İlk bilimkurgu romanı, aynı zamanda kadim gotik lanetin yeniden dirilişi oldu. Shelley'nin yarattığı canavar, yalnızca ete kemiğe bürünmüş bir korku değil, toplum dışına itilenin, istenmeyeninin hayaletiydi.

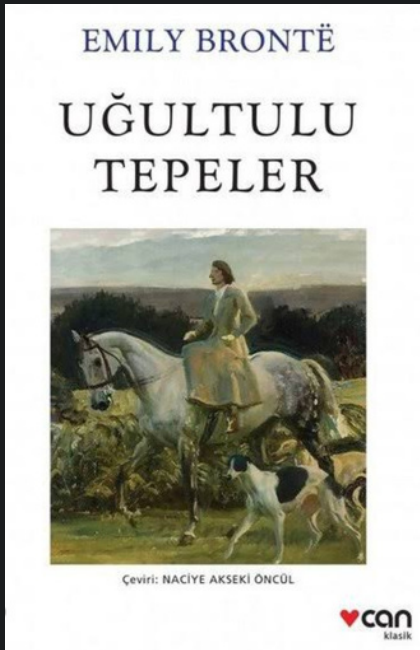

SHIRLEY JACKSON

Amerikan Edebiyatı'nın karanlık kraliçesi olarak anıldı. 20. yüzyılın ortalarında gotik türüne yeni bir soluk getirip, psikolojik derinliği, toplumsal eleştirisi ve kadın bakış açısıyla Gotik Edebiyat'ın sınırlarını genişletti. En bilinen eseri olan *The Haunting of Hill House*, sadece bir korku hikâyesi değil, aynı zamanda bireyin zihinsel çözülüşünü ve toplumun dışladığı kadınların içsel dünyasını gotik atmosferin içine ustalıkla yediren bir başyapıt oldu. Jackson, evi yaşayan bir varlık gibi anlattı. Aklın sınırlarında dolaşan korku, onun satırlarında beden buldu. Aile sıcaklığına benzeyen evin, bir anda deliliğin soğuk kucağına dönüşebileceğini gösterdi. Onun aklının kıyılarında gezinen hayaletler, yuvayı mezara, özgürlüğü tutsaklığa çevirdi.

EMİLY BRONTË

Uğultulu Tepeler'de doğanın hırçınlığıyla insan ruhunun kasvetini aynı fırtınada buluşturdu. Onun kaleminden dökülen kelimeler, aşkın kudretini mezarın bile ötesine taşıdı. Brontë'nin hayal dünyası, Yorkshire'nin sisli bozkırlarından yükseldi ama yankısı edebiyatın en derin mahzenlerinde çınladı. O bozkırlarda dolaşırken rüzgâr ona fısıldadı ve Brontë, *Wuthering Heights*'i yazdı. Orada aşk, toprakla, ölümlü ve intikamla bulandı. Onun Heathcliff'i, gotik edebiyatın ilk kara kahramanlarından oldu. Bir mezar taşından doğmuş gibi... Yabani, kudretli ve lanetli...

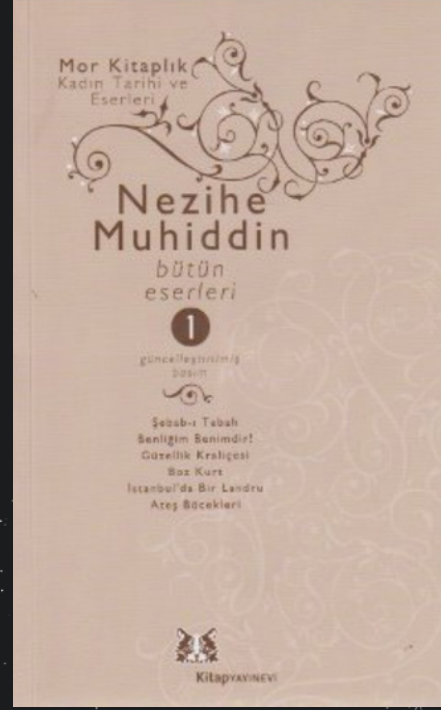
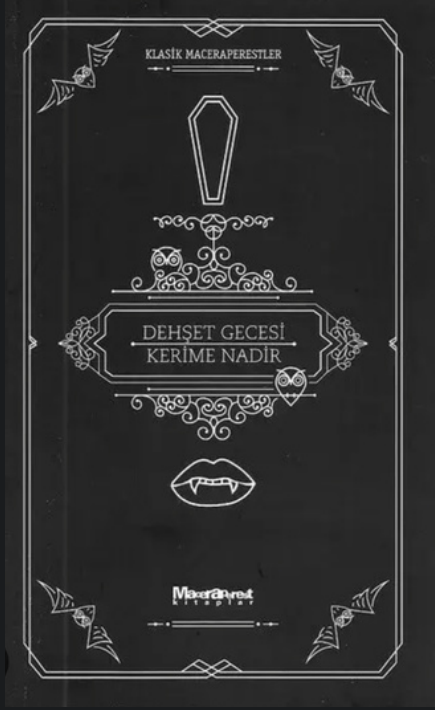

ANN RADCLIFFE

Gotik romanın kraliçesi olarak doğa tasvirleriyle içsel korkular arasında ince bir köprü kurdu. Onun yarattığı dünyalar, göz kamaştırıcı ve aynı zamanda da tedirgin ediciydi. Radcliffe'in hayal gücü, korkunun çıplak yüzünü göstermeden onu okuyucunun zihninde diriltti. "Her şey korkunun büyüttüğü bir hayaldi belki. Ama hayal bile olsa, ruhu sarsmaya yetiyordu." derken korkuyu insan ruhunun karanlıkla yüzleştiği bir alan hâline getirdi. Korkunun ötesinde; bastırılmış sesleri, unutulmuş arzuları ve görünmeyen acıları anlattı. Korku, onun satırlarında bir gölge gibi dolandı ama asla tam görünmedi. Öyle ki, romanlarını okuyanlar, içlerine dolan uğursuz ürpertinin Radcliffe'in kusursuz fısıltısı olduğunu asla bilemezdi.

KERİME NADİR

Aşkın kanatlarında süzülen ama içine ölüm serpilmiş bir düşü anlattı. Tüller ardında titreyen bir kalp, loş konaklarda geçmişin gölgesiyle sevişti. Sevgi, korku kadar tekinsizdi onun satırlarında. *Dehşet Gecesi* eseriyle aşkla ölümün, tutku ile yıkımın kıyısında gezdirdi okuru. Alaturka bir melodramın içine sinmiş gotik sis gibi geçmişin laneti, kadın kahramanlarını kiskacına aldı. Boğdu, öldürdü ve diriltti... Korku, onun dünyasında aşkın gölgesi idi. Melankoliyle bezeli romantizmiyle edebiyatımızın gotik atmosfere temas eden ilk örneklerini doğurdu. Duygunun, karanlığın ve gizemin birbirine karıştığı bir anlatı biçimi yarattı ve yerli gotiğin temellerini atan kalemlerin öncüsü oldu.

NEZİHE MUHİDDİN

Başka bir korkunun izini sürdü. Onun karanlığı, gündüzle gece arasında değil, bakışların altında, dillerin ucundaydı. Bir kadının ruhuna işleyen suskun zincirleri gizli bir lanet gibi taşıdı. Romanlarında, toplumsal karanlığın ve bireysel yalnızlığın gotik bir tonuyla seslendi. Bu ton, doğrudan bir “gotik roman” kalıbı değilse de yerli gotiğe özgü ruhsal karanlıkla iç içeydi. Özellikle “İstanbul’da Bir Landru” adlı romanında güçsüzleştirilmiş kadın kurbanlara yer verdiği için kadın düşmanı olarak eleştirildi ancak gerçek çok daha derin ve anlamlıydı. Bu eserinde, geleneksel erkek egemenliğinin kadın üzerindeki psikolojik baskısını işlerken adeta duygusal bir çürümenin içsel mimarisini inşa etti. Onun kalemi, korkuyu doğüstü varlıklardan değil; görünmez zincirlerden ve yargılayıcı bakışlardan üretti.

SUAT DERVİŞ

Şehir denen labirentin içine bıraktı kahramanını. Modern çağın taş duvarları arasında kadın, kendi yıkımına aynalık etti. Ne hayalet vardı ne vampir... Yalnızca yargının soğuk nefesi ve toplumun el yordamıyla biçtiği bir kader... *Fatma'nın Günahı*'nda bir kadının günah sayılan arzularını, ruhunun en dip odalarında yankılandırırdı. Hayalet yoktu belki ama vicdanın acımasız pençesi, toplumsal yargının ıssızlığı onun anlatısında başlı başına bir ürperti yarattı. Gotiği, modern hayatın arka sokaklarında, kalabalıklar içindeki yalnızlıkta yaşattı.

Bu kadın yazarlar, dönemin katı toplumsal kalıplarını aşıp, hayal dünyalarını edebî bir direniş sancağına dönüştürdüler. Gotik Edebiyat, onların zihninde yalnızca dehşet değil, bastırılmış arzuların, ataerkil düzene karşı sessiz isyanların ve görünmeyene uzanan bir hayal kudretinin sahnesi oldu. Onlar, gölgelerden korkmadılar; bilakis, gölgeleri evcilleştirip kelimelere dönüştürdüler. Evi mezarla, aşkı lanetle, toplumu cellâdıyla, kadını anlatıyla resmettiler. Çünkü bazen, en büyük korku, bir kadının sesinde yankılanan gerçeklerdir!...

Görünmeyenin içinde devleşen bu kadınlar için gotik, yalnızca bir tür değil, bir hayatta kalma biçimidir. Asıl kâbus, insanın derinliklerinde saklanır. Unutulmuş travmalar, bastırılmış arzular, kimsenin duymadığı çığlıklar, toplumun kadın üzerine attığı her taş, gotikle birlikte zihnin tekinsiz koridorlarında dolaşır. Karanlık, onların ellerinde yalnızca korku değil, aynı zamanda dönüşümün ve kudretin ta kendisidir. Her satır bir ölüyü diriltirken her cümle bir başka ruhu özgür bırakır.

Onlar, ürkütücü fısıltıların dilini bilen kadınlardır. Onlar, mezar taşlarını kelimelere çevirir, suskun hayaletleri konuşturur ve geceyi tıpkı kendileri gibi her defasında yeniden doğurur, kalemle zincir kırarlar.

PENCERE

GOTİK'İN PSİKOLOJİSİ

Didar Alkara

**OTRANTO'DAN SONRASI: KORKU
TINILARI İLE GOTİK MÜZİK**

Nil Yücel

GOTİK'İN PSİKOLOJİSİ

*“Gotik olmak karanlık olmak değil,
karanlığı görebilecek kadar derin olmak
demektir.”*

— Siouxsie Sioux

Korkulan, bilinmeyendir. İnsanın karanlığa duyduğu merak da bundandır: insan, karanlığa yaklaşır, onu anlamaya çalışır. Aydınlatmayı dener, deneyimler. Eğer karanlıkta yeterince uzun süre kalırsa, gözleri loşluğa alışır ve görünmeyeni de görmeye başlar. Tıpkı gotik estetikte olduğu gibi. Gotik, sadece bir korku estetiği değil, bir tür içsel keşif ve bilinçaltına yapılan bir yolculuktur. İnsan karanlıkta yalnızca kaybolmaz; gözleri açılır, bilinç dışı düşünceleriyle karşılaşır.

Gotik estetiğin, Aydınlanma Çağı'nın sonlarında ortaya çıkması tesadüf değildir. Rasyonalizm dünya çapında yayılmış olsa da insan hâlâ duygusal varlığını sürdürmüştür. Mutlu ve keyifli duygularının yanında melankoliyi, hüznü ve acıyı da yaşamaya devam etmiştir.

Bu sebepten insan sadece akılla var olabilen bir varlık değil aynı zamanda hisseden de bir varlıktır. Karanlık duygular gibi düş dünyamızda karanlık düşüncelerimiz de vardır. Bastırılmış arzularımız, korkularımız ve bilinçaltımız bizimle var oldukça bunları dışa vurma ihtiyacımız da var olacaktır. Bundandır ki aklın yükseldiği bu çağda, gotik bilinmeyene duyulan merakı ve korkuya duyulan bilinçsiz arzuyu karşılamak üzere ortaya çıkmıştır.

Gotik Nedir?

“Gotik, acıyı zevke dönüştürmenin sınırlarını içinde barındırır.”

— Richard Davenport-Hines

Gotik bir başkaldırıdır. Aydınlığa, bilinene, kabul görene, göz önünde olana bir başkaldırıdır. Bu başkaldırı sadece edebiyatla sınırlı kalmaz, sanatın diğer alanlarında, mimaride ve günlük yaşamda da kendine yer bulur. Gotik mimarinin en büyük simgelerinden birisi olan katedrallere baktığımızda oldukça sivri ve görkemli yapıları görürüz. Sanki uçları göğü delecekmiş gibi duran katedraller, estetik anlamda oldukça etkileyici olmakla birlikte aynı zamanda bir başkaldırıcı simgeler. Bu yapılar, insanın yumuşak ve itaatkâr doğasına karşı bir meydan okumadır. Yükselmek, sivrileşmek ve tehditkâr bir biçimde varlık gösterme isteğidir.

Gotik düşünce, sadece dış görünüşte değil, içsel dünyada da kendini gösterir. Tanrının verdiği kusursuz bedeni delerek, karalayarak, pirsing ve dövmelemlerle tepkilerini gösterirler. Solgun tenleri herkesin kaçındığı ölümün habercisi gibi durur; ölüme duyulan arzuyu, alışılmayana hatta görülmek istenmeyeni gösterir. Bu korkunç görünüm aynı zamanda bastırılmış olanı simgeler. İçerisinde ölüme duyulan merakı, görülmeyeni yaşamayı ve bilinçaltındaki diğer bastırılanları yaşatır.

İnsanın karanlık tarafına, görmezden gelinen duygularına ayna tutarken bunu son derece estetik bir şekilde yapar. Bu nedenle gotik, sadece bir sanat akımı değil, aynı zamanda insan ruhunun derinliklerine yapılan bir yolculuktur. Aydınlanma Çağı'ndaki akılcılığa karşı gotik, estetik çürümeyi, yalnızlığı ve acıyı konu edinir. Bunların da hayatın ayrılmaz bir parçası olduğunu hatırlatır adeta. Ne kadar bastırılmış hâlde de olsa karanlık bilinçaltının hep zihnimizde olduğunu anlatır. Bu nedenle, gotiğin doğuşu aydınlanmanın hemen ardından gelir. Çünkü insan sadece akıl ve ilerleme ile var olamaz; aynı zamanda korkularıyla, kayıplarıyla ve karanlıkla da vardır.

Görülmeleyen kısımda kalanları anlatma ihtiyacı gotik estetiği doğurmuştur. Dünyaya farklı bir gözle bakmayı tercih eden gotik sanatçılar, acıyı ve hüznü dışlamaz hatta hep eserlerinde taşırlar. Bu sebeple terk edilmiş mezarlar, mahzenler, ölü bedenler, unutulmuş yapılar, soğuk mağaralar, karanlık ormanlar gotik estetiğin birer parçasını oluşturur.

Gotik'in Psikoloji ve Sanata Etkisi

"Karanlık, insanın kendine döndüğü yerdir."

– Carl Jung

Gotik anlayışın en estetik ressamlarından biri olan Henry Fuseli, tablolarında şeytanlara, cadılara ve karabasanlara yer verirken; doğayı ya da huzurlu manzaraları resmetmeyi reddeder. Onun tuvalinde gördüğümüz figürler, fantastik öğelerden ibaret değildir, bastırığımız gerçekliklerdir. Fuseli tablolarında, bizleri güzel olana çağırır, bilinçaltının rahatsız edici gerçekleriyle baş başa bırakır. Erotizmle iç içe geçmiş gotik öğeler, bizlerin korkularını tetikler ve bilinçaltımızla alay eder. Fuseli'nin amacı güzeli göstermek değil, "güzel" kavramının altındaki dehşeti açığa çıkarmaktır.

Gotik'in estetiği edebiyatta ise Edgar Allan Poe ile ruh bulur. Poe'nun yaşantısına baktığımızda en az yazdığı hikâyeler kadar trajik bir hayata tanıklık ederiz. Annesini ve sevgilisi Virginia'yı hastalıktan kaybeden Poe, sevgilisi ölürken yanı başında beklemiştir. Hayatındaki kadınların acı dolu ölümleri, Poe'nun edebiyatında yer bulmuştur. Hikâyelerinde sık sık yer verdiği ölü kadınlar, bir yasın simgesi mi yoksa hayatı anlamlandırış şeklinin gotikliği mi bilemeyiz. Ama Poe'nun da hayatındaki ölü kadınların da eserlerinin arasında bir hayalet gibi gezindiğini biliyoruz.

Bütün bu hayaletler, cadılar, şeytanlar, ölümden dönenler ve niceleri gotik estetiği oluşturuyor. Bu estetik, senelere meydan okur şekilde hâlâ varlığını sürdürüyor. Çünkü her insanın içinde dışa çıkmayı bekleyen bir karanlık barınıyor. Bu karanlık yolun kapıları melankoliyle ve kederle açılıyor. Bilinçaltının rahatsız edici bataklığında gezebilecek kadar cesursanız, güzelliğin sonlandığı yerdeki çürümeyi göreceksiniz kadar sabırlıysanız, gaz lambalarınızı alın ve mahzenlere doğru yola çıkın. Sizi soğuk ve ürkütücü bir yolculuk bekliyor!

OTRANTO'DAN SONRASI: KORKU TINILARI İLE GOTİK MÜZİK

Gotik, kelime olarak edebiyat başta olmak üzere resim, mimari, moda, sinema, müzik ve hatta tiyatro gibi birçok sanatsal alanda karşımıza çıkan bir terim. Alandan alana farklı özelliklere sahip olan ve mimarlık tarihi ile başlayan bu akımın temelde karanlık, dramatik ve tekinsiz duyguları canlandırmayı amaçladığını söyleyebiliriz. Tek bir kelimenin çeşitli alanlarda ve zamanlarda karşımıza çıkması, gotiğin tüm bu alanlarda aynı misyonu tanımlamak için kullanıldığı düşüncesini doğursa da gotik; farklı alanlarda, farklı özellikleri betimlemek için kullanılır. Bunun ana sebebi, farklı alanların görsel ve işitsel gibi farklı dilleri kullanmasıdır. Bir alt kültür olan gotik ise dilsel ayrılıklara rağmen müzik başta olmak üzere edebiyat ve moda gibi çeşitli alanların bir araya gelmesi ile ortaya çıkar, tarihler arası yapısı ile bir akımdan diğerine geçer ve dallar arasında bir iletişim kurarak hissiyata dayalı bir etkileşim yaratır. İngilteredeki terimsel kullanımı ile *goth* ve *gothic* kavramları burada ayrılmaya başlar. *Goth*, daha çok müzikten beslenen yapısı ile ortaya çıkan bu alt kültürü temsil ederken, *gothic* ise az önce de adı geçen resim, edebiyat ve mimari gibi sanat dallarında çeşitli zamanlarda kendilerine yer bulmuş akımları temsil eder. Bambaşka kumaşlardan kesilerek örülen bir yama misali oluşan gotik alt kültürü, yani goth, müzikle köklenen yapısı ile öncüleri, gelişimi ve kültürde bıraktığı etkileri üzerinden ele alınarak bu yazının ana konusu olacak.

Her ne kadar alt kültür olan gotikten bahsedildiğinde akla özellikle post-punk gibi akımların öncülüğünde daha çok müzik alanı gelse de bu tarzın müzikte nereden doğduğunu anlamak da fazlasıyla önem arz ediyor. 1970'li yıllarda Kraftwerk gibi gruplar aracılığıyla popülerleşmeye başlayan synthetiser kullanımı ile yapı taşları iyice oturan post-punk akımı, 1980'lerde melodik ve gizemli yönü ile gece hayatının vazgeçilmez bir parçası hâline geldi. Bu dönemde post-punk akımının altında ilk adımlarını atmaya başlayan gotik müzik, karanlık ve atmosferik bir hissiyat yaratmaya çalışırken edebiyattan fazlasıyla ilham aldı.

Horace Walpole'un *Otranto Şatosu* eseri ile temellerinin atıldığı gotik edebiyat, Edgar Allan Poe, Mary Shelley ve Bram Stoker gibi klasik korku yazarlarının da eserlerinin türe eklenmesi ile gotik korku edebiyatı, gotik müziğin ilk ilham perisi olmuş, bu yazarların yarattığı etkinin yanı sıra *Mervyn Peake'in Gormenghast* üçlemesi gibi daha özgül örnekler ise *The Cure*, *Bauhaus*, *Joy Division* ve *Siouxsie and the Banshees* gibi öncü post-punk grupları üzerinde büyük etki sahibi olmuştur. Edebiyatta terk edilmiş şatoların, insanlığın kendi elleri ile oluşturduğu korkuların ve dinsel anlatılardaki günah kavramıyla bağdaşan canavarların işlendiği gotik korku, gotik müzik ile okuyucusunda yarattığı yoğun ve tekinsiz duyguları bu sefer de işitsel bir dille türün dinleyicilerine geçirmeyi başarmıştır. Her ne kadar bu etkileşimlerin direkt olarak kullanıldığı örneklerin (ör. Bela Lugosi's *Dead*) sayısı birkaç parça dışında pek fazla olmasa da gotik edebiyat, gotik müziğin en büyük beslenme kaynaklarından birisidir. Zaman geçtikçe gotik müzik, *Echo and The Bunnymen*, *Killing Joke*, *The Sisters of Mercy*, *Christian Death* ve *Alien Sex Fiend* gibi gruplar başta olmak üzere sayıca çeşitlenerek *Depeche Mode*, *Nick Cave & The Bad Seeds* ve *Cocteau Twins* gibi şiirsel ve melodik yönüyle öne çıkan sanatçılara da ulaşmış ve müziklerini etkileyerek bu türde eserler vermelerini sağlamıştır. *Punk*, *post-punk*, *rock* ve *pop* gibi müzik akımlarının ve çeşitli trendlerin sentezlenmesi sonucu ortaya çıkan gotik müzik, gitgide artan konserlerle dinleyicisini bir topluluk olarak toplamayı başardı ve gece hayatından köklenen alternatif bir kültür oluşturdu.

Müziğin yarattığı melankolik atmosferi daha da zenginleştirmeyi ve dışavurumcu hâle getirmeyi amaçlayan müzisyenler ve dinleyiciler, işin içine giyim kuşamı da katarak zaten dramatik olan altyapıyı daha da tiyatral bir ifade biçimine dönüştürmeye başladı. Şarkılarını dinleyicisine bas bas bağırırken solistlerinin olduğu yerde durmasına müsaade etmeyen, zıplatan ve deliler gibi dans ettiren gotik müziğe siyah beyaz abartılı makyajlar, yer çekimine meydan okuyan spreyleneş saçlar ve vücudu saran dar deri parçalar da eklendiğinde ortaya çıkan görüntü, mezardan daha yeni çıkıp gelmiş ve muhtemelen yarasarlar tarafından saldırıya uğramış bir topluluğu işaret ediyordu. Müzikleri kadar yaşam stilleri ile de dikkat çeken gotik gruplar, hayata karşı duruşları ve savundukları fikirlerle de hayranlarına dokunmayı başarmıştır.

Özellikle gençler arasında popülerleşmeye başlayan gotik kültürü, gündelik hayatın getirdiği acıları, kafa karışıklıklarını, umutsuzlukları ve bazen de mutlu küçük anları konu edinerek kendini anlaşılmamış hisseden pek çok kişiye tercüman olmuş, bu insanlar için anlaşıldıklarını ve dışlanmadıklarını hissettikleri bir sığınak hâline gelmişti. Birliktelikten güç alarak tohumları ekilen bu kültür, 1990'lardan itibaren müziğin ve gece hayatının yanı sıra punktan aldığı ilhamla devam etti ve gündelik hayatı da etkilemeye başlayarak dinleyicilerini politik konularda da bilgilendirmeye başladı.

Kişisel birlikteliğin yanı sıra toplumsal birlikteliğin öneminin de altını çizen akım, toplumsal konuları ve haksızlıkları da ele almaya başlayarak dayanışma ruhuna sahip bir taraf kazanmaya başladı. Korkuyu ve korkunun yarattığı umutsuzluk ve arayış gibi duyguları, temaları her daim odağına almış olan kültür, pesimist ve hatta nihilist bir akıma dönüşme ihtimaline karşın her daim birlik olmayı ve direnmeyi savunarak karanlık yapısına karşın umutlu ve dik kalabilmenin önemini yineledi. Bunların dışında toplumsal açılardan ise tüketim, sürdürülebilirlik ve insan hakları gibi konulara dikkat çekmeyi amaçlayan gotik kültürü, DIY gibi sürdürülebilirliği destekleyen trendleri de bu dayanışma kültürünün bir parçası hâline geldi.

Kısaca gotik, 70'lerde teknolojinin gelişmesi ile ortaya çıkan pek çok müzik akımı gibi dönemsel bir trendden öteye geçemeyeceği düşünülse de kendine ait bir topluluk oluşturmayı başarmış müzik bazlı bir alt kültürdür. Çıkışında gotik korku edebiyatının fazlasıyla etkisi olan bu kültür, klasik korku edebiyatının çeşitli temalarını sentezlemiş ve kendine ait bir dille yeniden yorumlayarak kimi zaman romantik, kimi zaman kasvetli ancak her daim karanlık bir atmosfer yaratmıştır. Bir müzik akımı olarak popülerleşen gotik, zamanla bir hayat stiline dönmüş ve kendisini yalnız hissedenlerin yanında durarak dayanıklılığın ve devamlılığın toplu dayanışma ve sürdürülebilirlik ile gerçekleştirilebileceğini vurgulamıştır. Kendine bir sığınak arayanların kesinlikle bir şans vermesi gereken tür, günümüzde hâlen müzik tarihini en derinden etkileyen kültürlerden birisi olarak sayılır ve korkuyu kucaklayan yapısı ile dinleyicisine derman olur.

KAYNAKÇA

1. What is the Connection Between Goth and the Gothic Literary Genre. Occult Patches & Pins. (2024, August 22). <https://occultpatchespins.co.uk/blogs/news/what-is-the-connection-between-goth-and-the-gothic-literary-genre?srsltid=AfmBOop9PxdHWdEVmNdb4yqxWgkpY7URBzmODvc99KnwVPQ4zHMrzvKA>
2. Jones, J. (2017, May 24). "A Brief History of Goths": From the Goths, to Gothic Literature, to Goth Music. Open Culture. <https://www.openculture.com/2017/05/a-brief-history-of-goths-from-the-goths-to-gothic-literature-to-goth-music.html>
3. Mephistopheles, D. (Miss). (2018, July 20). What The Hell Is Goth Music?: Brief History of Goth Rock. Miss Mephistopheles. <https://missmephistopheles.wordpress.com/2018/07/20/where-the-hell-did-goth-music-come-from-and-what-the-hell-is-it-the-history-of-goth-rock/>
4. Nally, C. (2020, April 27). The Origins of Goth. Museum of Youth Culture. <https://www.museumofyouthculture.com/goth/>

KORİDOR

AYLANUR
DURAK

“Tinsiz”

“Kendime
Dördüm”

MİSAFİR SALONU

K İ T A P : P E R İ L E R K A L E S İ

Söyleşi: Defne Karadağ

ORHAN DAVUT KAFKAS

Çağdaş fantastik yazarlarımızdan Orhan Davut Kafkas'la Misafir Salonu'muzda fantastik türdeki romanı "Periler Kalesi"ni konuşacağız. Şato'muza Hoş geldiniz.

Periler Kalesi'nin konusu hakkında okurlarımıza kısa bir bilgi verebilir misiniz?

Alp Emre Beyliği'nden Hasanalp adında soylu, zengin, taht sıralamasında üçüncü olan, çalışkan ve yetenekli bir büyücü (ki bu özellikler roman için kilit değerinde), sınıf arkadaşlarının planlı ihanetine maruz kalır ve hayata yeniden dönüp kendini intikam yolunda bulur. Bu yolda tek başına olmaması, onun ilk motivasyon kaynağıdır.

Büyücümüz önce ne yapacağını bilemez bir hâldedir ama eline geçen mektuplar kendisine bir yol çizmesine yardım eder ve birçok meseleyle meşgul olmak zorunda kalacağı maceraya böylece girmiş olur.

Periler Kalesi'nin okurla buluşmasını sağlayan tetikleyiciniz, motivasyonunuz nelerdi?

Harry Potter kitaplarına olan tutkum beni 16 yaşında, 2006 yılında yazar olmaya, özellikle fantastik bir dünya yaratmaya itmişti.

Aklımda bölük pörçük bir sürü metin ve başka bir roman fikri vardı ama bunları bir türlü roman formunda yazamıyordum. Ancak yıllar sonra, fikren olgunlaşmış olmalıyım ki 2021'in Ekim ayında, 31 yaşında, aniden "Bir kralla bir büyücünün iş birliği nasıl olur?" fikri üzerinden bambaşka bir fantastik roman fikri geliştirip normalde yazacağım seriyi olduğu gibi bırakarak "Periler Kalesi"ne başladım. Burada Kill Bill filmini de anmalıyım çünkü işin sihir kısmı Harry Potter'dan gelirken intikam kısmı ise söz konusu muhteşem filminden geliyor.

Kitabınızda, beylikler arası savaşlarla iyi-kötü savaşları gibi çatışmaların yoğun bir şekilde işlendiğini görüyorum. Fantastik türde bu tarz bir kurgu yaparken sizi en çok zorlayan ne oldu?

Hasanalp'in aile ağacını oluşturmak beni yordu. Kendisi soylu bir aileden geldiği için büyücümüzün ceddini tek tek yazmam gerekti. Kronoloji beni daha çok yordu. Özellikle Periler Kalesi'nde eğitim gören öğrencilerin yaşlarını makul şekilde belirleyip hangi yaşta hangi olayları yaşadıklarını tespit etmek kafamı hayli meşgul etti. Hatta romanı yazarken birçok yerde, üst üste yaş hatası yaptığımı fark ettim ve hepsini düzeltiltim. Bundan başka kurgu da beni uğraştırdı. Bu roman Harry Potter gibi lineer bir şekilde akan bir metin olmadığından muhakkak geçmişe dönmeli ve okuyucuya bugünün şartlarını hazırlayan bir geçmiş bilgisi vermeliydim. Bu bakımdan geçmiş zamanı ne zaman anlatmam gerektiğine kafa yora yora, sonunda sarmal bir kurgu yapıp 3., 6. ve 9. bölümlerde geçmiş, diğer bölümlerde de bugünü anlatmayı uygun buldum.

İlk bölüm "Büyücü Odasında" olayların içine dahil olduğum heyecanlı bir bölümdü. Ana karakterimiz Hasanalp'in bu zorlu ve sürükleyici intikam yolculuğu kaçınılmaz olarak sona erecek?

Ben bu fantastik seriyi 10 cilt olarak tasarladım. Hasanalp'in hikâyesi, dördüncü ciltle beraber bitecek. Beşinci ve altıncı ciltler Faris Hoca'nın yaşamını anlatacak. Sekizinci, dokuzuncu ve onuncu ciltler ilk yazmak istediğim o fantastik romanı ele alacak ve olaylar 400 yıl sonrasında geçecek. 7. cilt ise aradaki 400 yıllık zamanda yaşananları tempolu bir şekilde okuyucuya aktaracağım bir köprü kitap olacak.

Periler Kalesi'ni günümüz çağdaş fantastik kurgu eserlerinden ayıran, onu farklı kılan tarafı nedir?

Harry Potter'dan ve Kill Bill'den aldığım ilhamla, intihal yapmadan, tamamen kendi hayal gücümle bir seri yazmam ve bunu sahici ve benzersiz karakterlerle ete kemiğe büründürmem, bence beni farklı kılan ilk özellik. Kullandığım yer ve kişi isimlerinin Türkçe olması, olay akışının okuyucuyu sıkmaması, fantastik romanın ve diğer edebiyat eserlerinin kodlarını çözmüş biri olarak kitabı okuyacak olan insanlara sahici bir atmosfer vaat etmem, diğer özelliklerdir. Erkek kardeşlik, kayıp baba, yasak bilgi, kibir-güç zehirlenmesi, mukadderat, reşit olma, masumiyet kaybı, usta-çırak ilişkisi gibi edebî temaları da yazdığımı ve yazacaklarıma yedirerek fantazyaya evrenimi zenginleştirdiğimi düşünüyorum.

PENCERE

**OTRANTO ŞATOSU ÜZERİNE
BİR DEĞERLENDİRME**

Yasin Güner

**SLEEPY HOLLOW (1999):
GOTİK SİNEMANIN
KARANLIK NABZI**

Tuba Tunçay

“OTRANTO ŞATOSU” ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

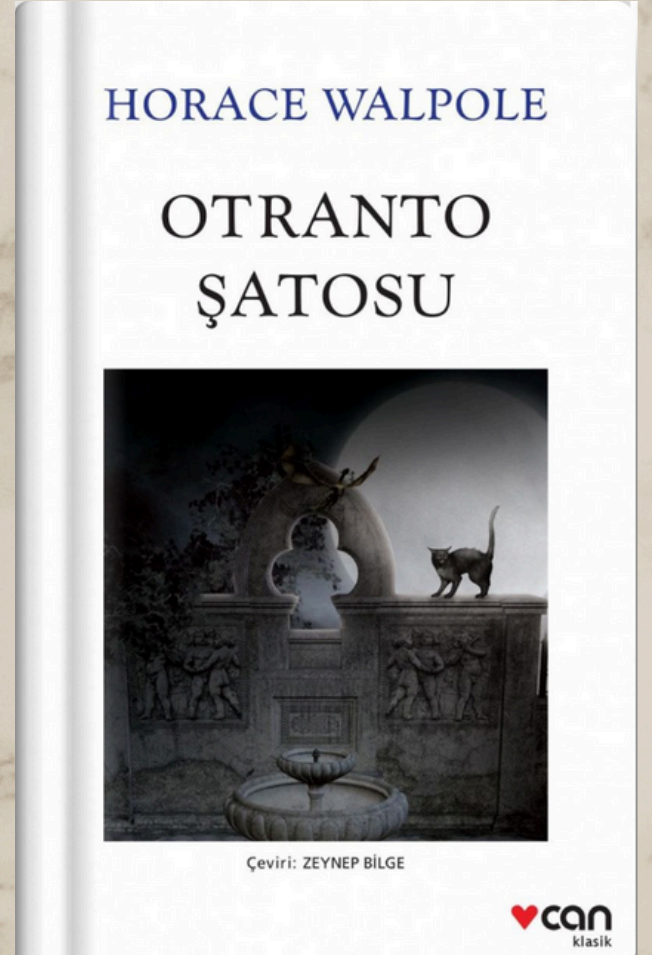
Edebiyat tarihinde bazı eserler vardır ki mükemmel olmaktan çok, cesur bir ilk adımın hatırası olarak yaşarlar. Horace Walpole'un *Otranto Şatosu*, işte tam da böylesi bir eserdir. Kusurlarına rağmen kendisinden sonra gelecek koca bir edebiyat türünün temel taşını döşeyen bir ilk çağrıdır.

Otranto Şatosu, edebiyat tarihinde bir kapının ilk kez aralanışı gibidir: Gotik romanın doğuşunu müjdelere, lakin adım attığımız salon, bugünün bakışına göre hem tozlu hem eksik döşenmiş görünür.

Walpole'un eseri, şüphesiz ki zamanının sınırlarını aşacak bir hayal gücüne sahiptir. Ancak bu hayal gücü, modern okuru korkutmaktan ziyade yer yer minik bir tebessüm ile neşelendirebilir; anlatının ciddiyeti, dev miğferlerin ölüm getiren ağırlığı altında zar zor debelenir.

Otranto Şatosu'nda korku, nadiren içten bir titreme yaratır; daha çok bir tiyatro perdesi ardında can çekişen dramatik pozlar gibi sunulur. Romanın karakterleri, edebî bir zarafetten ziyade, tekdüze tutkularla örülmüştür. Onlar ya aniden korkuya kapılıp yere yığılırlar ya da tutkulu bir monoloğa sarılırlar; insani derinlikten çok, birer işlev gibi görünürler. Derin ve yüksek bir karmaşıklık yoktur. Hepsinin birkaç hamle sonrası rahatça tahmin edilebilir. İnsanın ruhuna dokunan bir çatışma, çoğu zaman bu sayfalarda yalnızca bir dekor olarak yer alır.

Walpole'un dili ise zamanının alışkanlıklarına uygun olarak ağır ve gösterişlidir ama bazen, sanki anlattığı hikâyeye nazaran fazla kalın ve ağır bir kaftan giymiş gibidir. Sürükleyicilik bekleyen modern okur, bu işlemeli cümlelerin altında zaman zaman nefes nefese kalabilir. Ve yine de bu kusurların her biri, *Otranto Şatosu*'na yadsınamaz bir sevimlilik katar. O, mükemmel olmaktan çok, tarihin en heyecanlı başlangıç notalarından biridir. İlk taşı atan günahsız kimseler gibidir. Gölgelemlerle süslü uzun koridorlarında yürürken, düşe kalka ilerleyen bir edebiyat türünün doğuşuna şahit oluruz: henüz bilge değildir, fakat hayranlık uyandıracak kadar cüretkârdır.

Otranto Şatosu, bir tür edebî ilk gençliktir; kusurları, tıpkı gençliğin delişmen coşkusu gibi affedilir, hatta gülümseyerek hatırlanır.

Belki bugün, bu eski şatonun duvarlarında büyük bir deha yerine sadece toy bir hevesin yankısını işitiyoruz fakat unutulmamalı ki her büyük hikâye, bir zamanlar küçük, sarsak bir cümleyle başlamıştır.

Otranto Şatosu Karakterlerine Dair Yorumum

Manfred: Hikâyenin asıl trajik figürüdür. İlk başta sert, baskıcı ve neredeyse delilik sınırında bir adam gibi görünse de onun bu hâlinin altında büyük bir korku vardır: soyunun tükenme tehlikesi. Bu korku onu öyle bir noktaya sürükler ki kendi geliniyle evlenmeye bile kalkar. Aklını yitirmiş gibi davranır ama aslında mantığını kaybetmemiştir, sadece çaresizdir. Korkusunu bastırmak için kontrolü elinden bırakmak istemeyen bir adamdır. Güç elinden kayıp gittikçe o da çözülmeye başlar. Manfred, sadece kötü biri değil; yanlış seçimleriyle kendi sonunu hazırlayan bir zavallıdır.

Isabella: Isabella, romanın sessiz ama güçlü direnişçisidir. Dışarıdan bakınca klasik bir gotik kadın karakter gibi duruyor olabilir: genç, güzel, zor durumda. Ama aslında çok daha fazlasıdır. Olaylar karşısında pasif kalmaz, doğru olanı yapmaya çalışır. Kaçar, saklanır ama asla teslim olmaz. Manfred'in tehditleri karşısında dimdik durması, onun içsel gücünü gösterir. Ahlaki değerleri ve sağduyusu çok güçlüdür; bu yüzden romandaki kaosun içinde adeta bir denge unsuru gibidir.

Theodore: Theodore, kitapta ilerledikçe daha çok sempati duyulan bir karakter hâlini alır. Onu ilk başta basit bir genç kahraman sanırız ama zamanla geçmişi ve kimliği netleştikçe, onun hikâyedeki hak ettiği yeri yavaş yavaş aldığına tanık oluruz. Cesareti, dürüstlüğü, hatta kimi zaman duygularına yenik düşmesi onu insan yapan özellikleridir. Manfred'in baskıcı karakterine tam bir karşı duruş gibidir. Roman boyunca yaşadığı dönüşüm oldukça doğal verilmiştir.

Hippolita: Hippolita'yı değerlendirmek biraz daha zordur. Çünkü çok sessiz bir karakterdir ve hep geri planda kalır. Ama sessizliği aslında bir tür kabulleniş gibidir. Manfred'in her hatasına rağmen ona sadık kalması, ilk bakışta zayıflık gibi değerlendirilebilir ama dönemin koşulları düşünüldüğünde belki de başka türlü mümkün değildir. Bu da onu aslında içten içe kırılmış, ama yine de ailesi için ayakta duran biri yapar. Onun trajedisi görünenden çok daha derindir.

Matilda: Matilda, romanda en çok iç burkan karakterlerden biridir. Sessiz, duygusal ve ince ruhlu biridir ama içinde öyle sevgi ve bağlılık vardır ki bu, onu hem güçlü kılar hem de savunmasız bırakır. Theodore'a olan hisleriyle kalbini açar ama sonu hiç hak etmediği kadar acı olur. Onun ölümü, sadece bir kayıp değil; Manfred'in vicdanına da son darbeyi vuran olaydır. Matilda, sanki tüm hikâyedeki masumiyetin sembolü gibidir.

SLEEPY HOLLOW (1999): GOTİK SİNEMANIN KARANLIK NABZI

Spot:

Tim Burton, *Sleepy Hollow* ile gotik sinemanın unutulmaz temalarını karanlık bir estetikle harmanlıyor. Alman ekspresyonizminden Hammer filmlerine uzanan görsel mirası, stilize korkunun zirvesine taşıyor.

Tim Burton'ın *Sleepy Hollow* filmi, gotik sinemanın görsel şölenini 1990'ların sonlarında yeniden canlandıran ve zamanla kütleleşen bir yapımdır. 1999'da vizyona giren film, dönemin CGI'ya (bilgisayar üretilmiş görsellere) yoğun şekilde yaslanan korku anlatılarına karşı, elle inşa edilmiş setler ve fiziksel atmosfer tasarımıyla öne çıkar.

Merkezde New York'tan gelen dedektif Ichabod Crane'nin, Sleepy Hollow kasabasındaki gizemli baş kesme cinayetlerini araştırması var fakat film bu basit gibi gözükken polisiye hikâyenin çok ötesine geçiyor. Burton'ın dünyasında kasaba, karanlık sırlarla örülmüş, akıl ve hurafe, bilim ve büyü, birey ve mitoloji arasındaki sınırların giderek silindiği bir yer olarak bizlere sunuluyor.

Johnny Depp'in Ichabod yorumu, alışlagelmiş kahraman kalıplarını alt üst ediyor. Bilime inanan ama geçmiş travmalarıyla boğuşan bu karakter, kasabanın karanlığına adım attıkça karanlığın bir parçasına dönüşüyor.

Depp'in performansı, Crane'in hem güçlü hem de kırılgan yanlarını ustalıkla yansıtan, kimi zaman da mizahi bir figür ortaya koyarak kontrollü abartısıyla Burton'ın teatral evrenine kusursuz biçimde oturuyor.

Christina Ricci'nin canlandığı Katrina karakteri, kasabanın bastırılmış karanlığına karşı sessiz ama belirleyici bir karşı duruş sergiliyor. Özellikle elma bahçesinde dolaştığı sahne, karakterin hem masumiyetini hem de altında yatan tehditkâr potansiyeli aynı anda yansıtıyor. Ricci'nin oyunculuğu, karakterin iki dünya arasında sıkışmış yapısını etkili biçimde taşıyor.

Başsız Süvari ise yalnızca fiziksel bir tehdit değil, kasabanın gizlemeye çalıştığı suçların ve günahların somutlaşmış hâli. Onun tehditkâr varlığı, filmin en tekinsiz anlarını yaratıyor. Özellikle kiliseye yaptığı şiddetli baskın sahnesi, *Empire* dergisinin de belirttiği gibi gotik korkunun modern sinemadaki en unutulmaz anlarından biri olarak hafızalara kazınıyor.

Sleepy Hollow'un esas gücü ise atmosferinde saklı. Kasvetli sokaklar, bükülmüş ağaçlar, puslu gökyüzü ve gotik mimari; seyirciyi yalnızca görsel olarak değil, ruhsal olarak da içine çekiyor. Burton, mekânı pasif bir fon olarak değil, hikâyenin aktif bir karakteri gibi işliyor. Film korkutmakla kalmıyor, içine alıyor, sarıyor, hatta boğuyor. Bu yönüyle *Sleepy Hollow*, stilize korku türünün etkileyici bir örneği. Korku, burada kanla ya da ani sıçramalarla değil; sisli ormanlarla, eğrilmiş ağaçlarla ve dramatik ışık, gölge oyunları ile inşa ediliyor.

Görsel yaklaşım, özellikle iki sinema geleneğine göz kırpmıyor: İngiliz Hammer stüdyolarının klasik gotik korku filmleri ve Alman ekspresyonizmi. Hammer'ın dramatik ışıklandırmaları, yoğun gölge kullanımı ve teatral dekor anlayışı burada yeniden hayat buluyor. Aynı şekilde ekspresyonizmin karakterin ruh hâlini yansıtan bozulmuş mekân estetiği de filme sinmiş durumda. Ağaçların eğriliği, kiliselerin içsel baskıyı simgeleyen yapısı, Burton'ın sinema diliyle birleşerek tekinsizliği fiziksel hâle getiriyor.

Görüntü yönetmeni Emmanuel Lubezki'nin kamerası, filmi bir tablo gibi çerçevesiyor. Kasvetli mavilerle örülü manzaralar, aniden patlayan kırmızılarla dengeleniyor. Işık, gölge oyunları yalnızca korkuyu değil, karakterlerin içsel çatışmalarını da görünür kılıyor. Bu yönüyle *Sleepy Hollow*, bir görsel şiir gibi okunabilecek nitelikte.

The Guardian'dan Peter Bradshaw, Ken Court'un sanat yönetmenliğini yaptığı film için "Bize kasvetli, hipergerçek bir manzara sunuyor, ışıklandırma her zaman bir tür Hammer-korku alacakaranlığında ayarlanmış." yorumunu yapıyor.

Bu değerlendirme, filmin görsel atmosferinin etkileyiciliğini açıkça vurguluyor.

Bu görsel yoğunluk, filmin biçimsel başarısının da temel taşı. Rick Heinrichs'in Oscar ödüllü yapım tasarımı ve sanat yönetimi, Burton'ın estetik vizyonunu eksiksiz şekilde sahneye taşıyor. Dönem atmosferini gotik unsurlarla harmanlayan kostüm tasarımı da Danny Elfman'ın müzikleri de hikâyenin ritmini psikolojik bir tansiyona dönüştürüyor.

Sleepy Hollow vizyona girdiği yıl, En İyi Sanat Yönetimi dalında Oscar kazanırken, BAFTA başta olmak üzere birçok festivalde adaylıklar ve ödüller topladı. Eleştirmenler tarafından "Burtonvari" estetiğin zirvesi olarak gösterilen film, zamanla yalnızca gotik korkunun değil, modern sinemanın kült örneklerinden biri hâline geldi. Burton'ın filmi, "görselliğin anlatıya dönüşmesi" fikrini tam anlamıyla hayata geçiriyor. Burada olay örgüsünden çok, atmosferin kendisi hikâyeyi anlatıyor. Her sis bulutu, her gölge ve her eğrilmiş hat, karakterlerin içsel çöküşlerine denk düşüyor. Korku, yalnızca başsız bir süvariden değil; mekânın ta kendisinden yayılıyor.

Sleepy Hollow, Washington Irving'in öyküsüne birebir sadık kalan bir uyarlama değil; onu kendi görsel ve anlatısal diline tercüme eden hatta bir adım öteye geçip yeniden yaratan bir sinema eseridir.

Gotik anlatının hem edebî hem de görsel kodlarına aşina olanlar için *Sleepy Hollow*, stilin biçimle buluştuğu ender örneklerden biri. Klasik korku arketiplerinin modern estetikle yoğrulduğu, geçmişle şimdi arasındaki karanlık köprüyü temsil eden bu film, türünün hâlâ yaşayan ve nefes alan filmlerinden biri olmaya devam ediyor.

KAYNAKÇA

- Bradshaw, Peter. The Guardian, 7 Ocak 2000
- Empire Dergisi, "En İyi 100 Korku Filmi" listesi
- Thomson, David. The New Biographical Dictionary of Film
- "Sleepy Hollow." Rotten Tomatoes
- "Sleepy Hollow." Metacritic

MERDİVEN

MEZARDAKİ IŞIK

Ayşe Karasu

Karanlık bir gece,
Taş silüetler arasında inceden süzülen bir ışık, bir nur,
Yavaş adımlarla etrafı dinleyerek aldım yol.
Daldaki baykuş, topraktaki solucan, diğer mezarları bekleyen ruhlar...
Hepsinin dikkatini çekmiş, sormuşlar kendi kendine: "Bu da ne?"
Mezara yaklaştıkça duyduğum hüzünlü hıçkırıklar,
İlahi bir nağme gibi şakıyordu.
Hafiften kendimden geçerek eğildim mezara.
Nazik, ürkek bir beden, sarsılıyordu inceden.
Ağzında bir mırıltı: "Ben neredeyim?"
Dünyaya düşmüş şaşkın bir melek.
Uzandım, belki gelir diye.
Topraktan çıkan binlerce ötelere elleri, vermedi geçit.
"Bize ait!" diye sürdürdü rüzgâr.
Belli, daha tazeydi mezar.
Kimdi, neydi? Hakikat miydi, rüya mıydı?
Sanki beni duymuş gibi bakışlarını dikti, biraz da mahcup.
"Öldüm, galiba? Ağzımda toprak tadı, kulaklarımda tanrısal bir ritim,
Başka alemleri görür gibiyim."
Duyuyordum fakat cevap veremedi dilim.
Bakakaldım.
Yardım etmek istedim, belli ilk gecesiydi.
Kapanmamıştı mezar, dünya ile bağı kopmamıştı daha.
Gidecekti karanlığa, dalacaktı rüyalara.
Ölüm günü çarşamba, sarılacaktı cumaya
Duası okunacaktı inancınca.
Belki rahatlayacaktı, yerini sağlamlaştırıcaktı.

Mezardaki eller,
İn miydi, cin miydi?
Bilinmez, daha açılmamıştı kapılar.
Dünyadakilere selamlar!
Geliyordu karanlığın güçleri, insan kılığında.
Seslendi kıza! “Hazır mısın?”
Bir anda ışıktan mı güç almıştı?
Yaşından büyük bir kalple, “Elveda, tatlı hayat!”
Söndü mum alevi gibi titreyerek mezar.
Yine karanlıktı, gölgeydi, ölümdü her yer.
Arada sessizliği bölerdi inlemeler.
Çarpık bacaklarım, çirkin yüzüm, görünmeyen bedenimle
Ben bu mezarın bekçisi,
“Üzülme, bekliyorum sizi!”
Az da olsa teselli buluşlar, iç çekişler...
Bir karga, “Taşımaya mı geldin, ıstırabı biten ruhu?”
Evet, der gibi aldı uçurdu ruhu göğe.
Yayıldı bir parıltı, zamanında gönderdiklerini almanın huzuruyla.
Kapandı mezar, yokmuşçasına ışıklı hüzmeler.
Kalpler soğudukça milim milim uzaklaştı bedeninden.
Gecenin melekleri,
Telaşsız, huzurlu, göstermeden çirkin yüzlerini,
Sessizce götürdü ötelere yanına,
Üzülse de dünya!
Ben bu mezarın bekçisi,
Poe, sana sesleniyorum!
“Tanışmamız yeni olsa da karanlığımı adayışım sana.”

ÇATI KATI

Muraz Arslan/ Birkaç Sökük Uç

BİRKAÇ SÖKÜK UÇ

Garp'ın bilmediği, Şark'ın bilip sustuğu bir melodi gibi hafif ve fark edilmezdi başta. Kuru dalların bitmediği ve yakıcı rüzgârların hiç dinmediği, karanlıkta titreşen alevlerle dolu bir diyarın sessiz yankısı gibiydi bu hastalık. "Gehinnom" dediler ona.

İsmi bile hekimler arasında tartışmaya neden oldu; kimisi "Gehinna" dedi, kimisi "Hennom." Ancak hastalığın doğası, isminin okunuşundan ziyade etkisinin kıvrımlarında gizliydi. Gehinnom, bir yangın gibi kasıklarda filizleniyor, dallanıp budaklanarak göğüs kafesinin altında bir ağırlık bırakıyordu. Bu ağırlık, önce bir kelebek kanadının zarif dokunuşu kadar hafifti; zamanla taş yutmuşçasına ağırlaşıyor, bedeni ve zihni tüketiyordu.

İlk teşhis, bir sabah Aravel Düzlüğü'nde, kehribar tozlarıyla kaplı cansız bir bedenin üzerinde kondu. Hekimler bu bedeni dikkatle incelediler; neşterler deriyi araladığında ne kanın ne de dokuların olağan dışı bir iz taşıdığı görüldü. Gehinnom, elle tutulur bir varlık değildi, gözle görülür bir iz bırakmıyordu; yalnızca yokluğun yankısıydı, içten içe genişleyen bir çember gibi. İnsanlar, o çemberin merkezine çekiliyorlar, kendilerini önce hafif bir unutkanlıkta sonra derin bir boşlukta buluyorlardı. Hastalığın yayılması tuhaftı. Ne nefesle ne de doğrudan, temasla bulaşıyordu.

Sanki, eski Aravel Düzlükleri'nin derinliklerinden sızan, çatırdayan kehribar kökleriyle bağlantılıydı her şey. Bu kökler, yüzyıllar boyunca toprağın damarlarında dolanmış, içinde yaşamı donduran bir kabuk oluşturmuştu. Şimdi ise çatlayarak eski sırlarını havaya salıyordu. Havada asılı kalan incecik bir toz gibi, fark edilmeden insanın içine işliyordu. İnsanlar, bu sessiz yayılımın ne olduğunu anlamaya çalışırken, içlerindeki o köklü korku canlanıyordu: cehennem korkusu. Gehinnom'un ismi bile, bu korkuyu hatırlatır gibiydi; yakıcı, derin, kaçınılmaz. Bu hastalık, bedenleri ele geçirdiği kadar zihinlere de sızıyor, insanları kendi içlerinde bir hesaplaşmaya çekiyordu. Gehinnom, cehennem fikrini adeta canlı bir gerçekliğe dönüştürüyordu.

Bu yayılımın en çarpıcı örneği, Mevce adındaki genç kadının hikâyesinde ortaya çıktı. Mevce, günün birinde bir hekime görüldü. Asıl derdi, sürekli baş ağrıları ve halsizlikti. Rutin muayene sırasında hekim, Mevce'nin bileğinde sarılı ince kehribar şeritleri fark etti. Parlak ama bir o kadar da sönük bir ışıkla titreşen bu şeritler, olağan dışı bir şeylerin habercisiydi. Hekimin dikkatini çeken yalnızca şeritler değildi; Mevce'nin nabzında hissedilen garip bir düzensizlik, Gehinnom'un fiziksel belirtilerinin ilk işaretiydi.

Bileklikler, Mevce için yalnızca bir süs eşyası değildi. Onlar, atalarından miras kalan bir geleneğin parçasıydı; köklerin, aidiyetin ve korunmanın bir sembolüydü. Hekimler, Gehinnom teşhisini koyduklarında, ilk olarak bu kehribar şeritlerin çıkarılmasını önerdi. Onlara göre, şeritler hastalığın yayılımını hızlandırıyordu. Mevce itiraz etti: “Bu kehribarlar tehlike değil. Onlar, bir lütuf. Onları çıkaramam!” diye bağırdı.

Hekimler, Mevce'nin bu kararlılığı karşısında çaresiz kaldılar. Gehinnom'un fiziksel bir hastalık mı yoksa daha derin anlamlar taşıyan bir yük mü olduğu sorusu, bu vakayla birlikte daha da karmaşık bir hâl aldı. Mevce'nin bileklikleri, bir yandan Gehinnom'un yayılma aracı gibi görünürken diğer yandan onun bu hastalıkla kurduğu kişisel bağın anahtarıydı. Gehinnom, bir ceza mıydı yoksa bir lütuf muydu? Bu soru, Mevce'nin hikâyesinde en çarpıcı şekilde hayat buluyordu.

Mevce'nin eşinin hastalığa dair tutumu ise bambaşkaydı. Kocasının aklında bu lütfü paylaşmak vardı. Bir akşam Mevce'nin karşısına geçti ve bileklerindeki kehribar şeritlere dokundu. “Bulaşmasını istiyorum,” dedi. “Bu ışık, bu lütuf... Yalnızca sana ait olmamalı. Onu benimle paylaş.”

Mevce, bir an sustu. Gözleri eşinin gözlerinde gezindi, sanki aradığı cevabı onun ruhunda bulmaya çalışıyordu. “Bu senin kaldıramayacağın bir lanet olabilir.” diye fısıldadı. Ama eşinin kararlılığı karşısında geri çekilmedi. O gece, kehribar şeritleri kocasının bileklerine sardı. İncecik iplikler, onun damarlarına dokunduğunda odaya altın bir ışık yayıldı. Mevce, bir dua gibi fısıldadı: “Atalarımın emaneti, lütfen ona zarar vermeyin.”

İlk haftalarda her şey yolunda gibiydi. Mevce'nin eşi, bileklerindeki kehribarların verdiği ağırlığı taşımakta zorlanmıyordu. Şeritler ona dokunmuyor, varlıkları sadece bir ritüelin parçasıymış gibi hissediliyordu. Ancak üçüncü haftanın sonunda, eşinin bedeninde tuhaf değişiklikler başladı. Önce geceleri uyandığında göğsünde bir yanma hissediyordu; bu, sıradan bir ağrıdan çok, derinlerde bir yerde tutuşan bir kıvılcım gibiydi. Ardından bir sabah, boynunun arkasında garip bir soğuklukla uyandı. Soğukluk, cehennem korkusunun hayal edilişindeki ürpertiye andırıyordu: hem içe işleyen hem de dışarıdan gelen bir tehdit gibi.

Gün geçtikçe belirtiler yoğunlaştı. Göğsünde inceden bir baskı vardı ama bu baskı yalnızca fiziksel değildi; içini kemiren, tanımlayamadığı bir huzursuzlukla birlikte geliyordu. Etrafındaki her şey, sanki bulanık bir sisin içinde kayboluyordu. Zihninde yankılanan tuhaf bir fısıltı vardı; bir tür iç ses, ama onun kendi sesi değilmiş gibi. Bu ses, ona sürekli bir hesaplaşmadan söz ediyordu: “Neden buradasın? Neden hâlâ direniyorsun?” Bu, yalnızca bir ağrı ya da rahatsızlık değildi; sanki bir yerlerde, derin bir vadide duyulan cehennem çağrısının bir yankısıydı.

Bir gece, aniden nefes alamaz gibi hissetti ve yataktan fırladı. Gözleri Mevce’yi ararken içini tarifsiz bir kaygı kapladı. Cehennem korkusunun beden bulmuş hâli gibiydi bu anlar; bir yakarış, bir kaçış, ama hiçbir yere varamayan bir döngü. Apar topar kliniğe gittiklerinde hekimler bu belirtileri ilk kez gördükleri için şaşkına döndüler. Gehinnom’un, Mevce’nin eşinde farklı bir forma büründüğü açtı; Mevce’nin bilekliklerinden yayılan kehribarın ışığı eşinde bir ayna gibi işlemiş, kendi korkularını yüzeye çıkararak bir katalizöre dönüşmüştü.

Mevce’nin eşindeki belirtiler arttıkça, hekimler bir karar vermek zorunda kaldı. Apar topar kliniğe çağırdılar onu. Mevce, kocasının yanı başında, çaresiz bir hâlde yalvarıyordu. Gözleri yaşlarla doluydu, sesi titriyordu. “Ne olur onu kurtarın,” diyordu. “Bileklikleri alın, kanını temizleyin ama yaşasın!” Odaya yayılan bu yakarış, herkesin içini burkmuştu.

Hekimler, Mevce’nin yalvarışlarını duymazdan gelemedi ve eşinin bileklerindeki kehribar şeritleri çıkarmaya karar verdi. Onlara dokunduklarında, tuhaf bir sıcaklık hissettiler; bu kehribarlar yalnızca bir taş değil, canlı bir varlığın parçası gibiydi. Şeritler çıkarıldıkça, Mevce’nin eşinin derisinden, ince, altın rengi bir alev süzülüyor, ardından yavaşça sönüyordu. Kehribar, sanki bedenle bir bütün olmuş, orada kök salmış gibiydi.

Hekimler, şeritler tamamen çıkarıldığında, hızla harekete geçti. Eşinin damarlarına Aleris sülfatı ve Senobrid tuzu karışımı enjekte ederek kanını temizlemeye başladılar. Bu işlem, Gehinnom'un bedendeki köklerini söküp atmak için bilinen en güçlü yöntemdi. Ancak deneyimsizliklerinden dolayı herkes gergindi, hiçbir şeyin garantisi yoktu. Mevce, köşede, ellerini sıkı sıkıya birbirine kenetlemiş, bir dua mırıldanıyordu.

Hekimler, Mevce'ye döndü. Gehinnom'u ilk teşhis ettikleri kişinin Mevce olduğu gerçeği, odanın içindeki havayı tekrar ağırlaştırdı. Onlar için Mevce, artık yalnızca bir hasta değil, kontrol altına alınması gereken bir risk faktörüydü. "Karantina altına alınması gerek." dedi içlerinden biri. Mevce itiraz edemedi. Kehribar şeritleri sökmek, onun özüne yapılacak bir ihanetti. Bu şeritler sökülürse yalnızca bedeninden değil, ruhundan da bir parça koparıp alacaklardı.

Az önceki endişeli Mevce'den eser kalmamıştı. İçindeki korku giderek büyüyordu. Kehribarın sırrı çözüldükçe, onun gibi olanların dünyadaki yerinin altüst olacağını biliyordu. Çünkü Mevce, bir hasta değil, başka bir özdü; kehribarın derinliklerine işlediği bir hakikatin taşıyıcısıydı.

Hekimler işleme başladı. Mevce, bileklerindeki şeritlere son kez dokunurken onların yalnızca kehribar olmadığını, kendi kimliğinin bir parçası olduğunu biliyordu. Hekimler işlemi titizlikle yürüttü. Mevce'nin bedeni başlangıçta hafif bir tepki verdi; nefesi hızlandı, cildi bir anlığına solgun bir ışıkla titreşti. Ancak birkaç dakika sonra, her şey durdu. Mevce'nin nefesi kesildi, bedeni hareketsiz kaldı.

Hekimler, başarısızlığın soğuk gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kaldı. Mevce'yi kaybetmişlerdi çünkü o, bir insan olmasına rağmen özü, başka bir yere aitti. Gehinnom, onun hastalığı değil, kimliğinin bir parçasıydı. Mevce, bu dünyada artık yalnızca bir anı, yitirilmiş bir belleğin adıydı. Bileklerinden çıkarılan kehribar şeritler, bir kutunun içine kaldırıldı. Hiçbir hekim, onlara bir daha dokunmaya cesaret edemedi. Mevce'nin kaybı, yalnızca bir bedenin değil, bu dünyaya ait olmayan bir sırrın da kaybıydı. O gidince her şey birkaç sökülük uç gibi sarktı evrenin kenarında.

MERDİVEN

LABİRENT Kısım 1: Kral'ın Laneti

Melis Dora

Gölgelerle kaplı lanetli bir labirent
Ruhları avlıyor, adeta koca bi' kement
Bahçesinde binbir çeşit zakkum,
Binlerce taşa dönüşmüş mahkûm
Yakarışları yankı yankı

Zifiri karanlığın ardında parlıyor,
Aynalardan yapılmış bir saray
Kralı ise göz alıcı bir sihirbaz
Kendinden başka kimseyi tanımaz
Yadsımaları yankı yankı

Hülya tozundan dövülmüş tahtı,
Yansımalarla örülmüş cam tacı,
Sil baştan doğuruyor sayısız yasa
Kralın iradesini fısıldayan kemik asa
Yıkımı yankı yankı

Kral, seraplarla sarmalıyor solgun özleri
Sonsuza kadar açık kalacak gözleri,
Kurtuluşa kayıtsız, kaynayan kurbağa gibi
Hakikate eremezler, görmeden en dibi
Yalnızlık yankı yankı

Kayıp bi' ruh, cevheri yalazlı bir hale
Karanlığa kapılıyor, elinde efsunlu meşale
Kral'ın gölgesi çöküyor üstüne ancak
Ruhu oyulmuş, artık prangalı bi' oyuncak
Yok oluşu yankı yankı

ARKA BAHÇE

UYKUNUN İÇİNE SIZAN EV

Fazilet Genç Akarçay

Haberlere konu olan sıra dışı olaylar serimizin yenisinde sizleri, İsveç'in Borgvattnet köyüne götüreceğiz.

Borgvattnet... İsveç'in sakin kuzey köylerinden biri. Haritada küçücük bir nokta. Ancak bu küçük köyde öyle bir ev var ki sessizliğiyle bile insanı yerinden oynatabiliyor. 1876 yılında sıradan bir rahip evi olarak inşa edilen bu yapı, zamanla sıradanlıktan uzaklaşarak bambaşka bir kimliğe büründü. İlk olağan dışı olay 1927'de yaşandı. Rahip Nils Hedlund, rüzgârın bile esmediği bir günde çamaşırlarının gizemli bir şekilde söküldüğünü bildirdi. O günden sonra köyde fısıltılar eksik olmadı.

1930'larda Rahip Rudolf Tangden, gri giysili bir kadının evin içinde yürüdüğünü ve gözlerinin önünde kaybolduğunu anlattı. Zamanla, bu evin içinde yaşandığı iddia edilen sıra dışı olaylar çoğaldı. Evde dokunulan her eşya, sanki hâlâ zamanın tanıklığını taşıyordu.

Jämtland bölgesindeki bu eski rahip evi; bugün açıklanamayan olayların, gece duyulan ayak seslerinin, görünmeyen varlıkların ve ziyaretçilerin bırakmak istediği mektupların adresi hâline gelmiş durumda.

Ziyaretçi Mektuplarından Alıntılar

Evi ziyaret edenlerin çoğu, gece boyunca yaşadıklarını ziyaretçi defterlerine yazıyor. İşte bu evde yaşananları doğrudan anlatan mektuplardan bir kaçı:

Yıl: 1941

Kişi: Inga Flodin (İsveç Kilisesi'nde diakoni sekreteri)

Yer: Borgvattnet Rahip Evi – misafir odası

“Gece saat üç civarında uyandım. Odamdaki kanepenin üzerinde üç kadın oturuyordu. Biri siyah, biri mor, diğeri gri elbise giymişti. Üçü de üzgün görünüyordu. Işığı açtım ama hâlâ oradaydılar, sadece daha silik... Kıpırdamadan bana baktılar. Göz göze geldik ama hiçbir şey demediler.”

Tarih: 9 Ekim 2022
İsim: Lina Karlsson
Konaklama Süresi: 1 gece
Oda: Üst kattaki eski misafir odası

“Borgvattnet’e gelirken böyle bir şey yaşayacağımı düşünmemiştim. Evet, korkmak istiyordum belki ama gördüklerim korkudan çok başka bir duyguydu: tanımsız bir hüznün. Gece saat ikiye yakındı. Lavaboya gitmek için kalktım. Koridorun sonundaki aynaya gözüm iliştiğinde bir kadın gördüm. Başını eğmişti. Saçları uzun, dalgalıydı. Yüzünü göremedim. Bir anda arkama döndüm, kimse yoktu. Aynaya tekrar baktım, yok olmuştu. Odaya döndüm ama uyuyamadım. Sabaha karşı ağlama sesi duydum. Ne tam yakından ne de uzaktan. Ağlayan biri vardı... Ama nerede olduğunu asla anlayamadım.

Bu evi perili diye anlatmak kolay. Ama ben bu evde, unutulmuş bir acının dolaştığını hissettim. Belki burada biri susmak zorunda kaldı. Şimdi ise sesi, aynalardan geri dönüyor.”

Tarih: 15 Temmuz 2023
İsim: Anna Svensson
Konaklama Süresi: 1 gece

“Borgvattnet Rahip Evi’nde geçirdiğim gece, hayatımın en unutulmaz deneyimlerinden biriydi. Gece yarısı, odamdaki sallanan sandalyenin kendi kendine hareket ettiğini fark ettim. Koridordan ayak sesleri ve fısıltılar geldi. Sabaha karşı kapım yavaşça açıldı ama dışarıda kimse yoktu. Evde geçmiş hâlâ hissediliyor.”

Borgvattnet Perili Rahip Evi, korku hikâyelerinin ötesinde, zamanla kurulmuş bir hafıza alanı gibi. Her gelen sessizliğin içindeki bir başka sesi duyuyor. Belki bu yüzden, bu ev hâlâ ayakta çünkü kimse tarafından unutulmamış.

Ev, geçmişini unutmadan yeni bir kimliğe bürünmüş, paranormal deneyim yaşamak isteyen ziyaretçiler için açık bir misafirhane hâline gelmiştir. Gecelik konaklama yapılabilir ve hatta kalanlara “Cesaret Sertifikası” bile veriliyor.

Peki siz bu evde bir gece geçirmeye cesaret eder miydiniz?

KAYNAKÇA

- The Little House of Horrors – Detaylı tarihçe ve mektuplar:
<https://thelittlehouseofhorrors.com/borgvattnet-vicarage/>
- Atlas Obscura – Tarih ve paranormal olaylar:
<https://www.atlasobscura.com/places/borgvattnet-vicarage>
- Swedes in the States – İsveç’in en perili evi:
<https://swedesinthestates.com/borgvattnet-the-most-haunted-house-in-sweden/>
- Adventure Sweden – Konaklama deneyimi yazısı:
<https://adventuresweden.com/visiting-vicarage-borgvattnet/>
- Wikipedia – Genel bilgi (İngilizce):
<https://en.wikipedia.org/wiki/Borgvattnet>

